

Георги Томалевски

РАЗВИГОР
И ЛИСТОПАД

Георги Томалевски

РАЗВИГОР И ЛИСТОПАД

Кратките есета в тази книга представляват опити да се изяснят редица въпроси от природата, науката, философията и всекидневието ни с най-малко думи и с по-дълбоко вглеждане в живота.

Темите не са подредени по някаква система, а са отговори на задавани въпроси и хрумвания по време на настойчиво търсещ размисъл.

Написаното е за любознателни хора, които нямат блокирано съзнание и обичат истината.

РАЗВИГОР – радост в пролетта

ЛИСТОПАД – мъдрост в есента

Георги Томалевски

РАЗВИГОР И ЛИСТОПАД

**ЕСЕТА
И
ЕСЕИСТИЧНИ ФРАГМЕНТИ**

ГЕОРГИ ТОМАЛЕВСКИ (1897 – 1988)

Георги Томалевски е роден на 16 септември 1897 г. в гр. Крушево, Битолско, в семейството на родолюбиви българи, взели участие в Илинденското въстание (1903 г.). След потушаването на въстанието семейството му се пренася в София. През 1923 г. Георги Томалевски става активист на Крушевското братство в младежката организация на ВМРО. Ярките спомени от тези събития по-късно намират отражение в книгите: „Душата на Македония“, „Крушовската република“, „Огнена земя“ и др.

През 1925 г. той завършва физико-математическия факултет на Софийския университет „Климент Охридски“, но познанията си в тази областта обогатява през целия си живот, това проличава и в част от неговите есета. Непосредствен резултат на университетското му образование са книгите: „Астрономия за народа“, с илюстрации от проф. Илия Бешков; „Нашето звездно небе“, съвместно с проф. Андрейчин и научно-популярният филм „Човекът и Вселената“, в съавторство с композитора Димитър Грива.

През живота си Георги Томалевски работи предимно по специалността си като учител по физика, за известно време е директор на гимназия, а също и директор на Отдела за висше образование и култура към Министерството на просветата. Случва се понякога заради идеите си и нравствени убеждения да остане без работа или да спрат публикация на някоя негова книга или на статия; но това не го пречупва, дори усмихнат се обръща към близките си с думите: „Загубих нещо от онова, което наричат земни придобивки, но пък отново спечелих малко духовен капитал.“

Освен в сферата на природо-математическите науки, интересите на Георги Томалевски се простират и в света на литературата. Така той създава множество белетристични творби, като водещо място в жанровото разнообразие на творчеството му заемат есетата, част от които той определя като „научни с литературен вкус“. Томалевски става и радетел на идеята за създаване на Общество на българските писатели.

През 1927 г. е отпечатано първото му есе – студия „Душата на Македония“, преиздадено през 1941 г., то е наградено като „Най-хубава литературна творба на 1941 година“. Следват сборниците с есета: „Псалми за Живия Бог“, „Човек, природа и Бог“, „Сигнали“, „Всекидневните чудеса“, „Слънце след буря“, „През зеницата на есето“ и др.

През 1922 г. Георги Томалевски се запознава с Учителя Петър Дънов, приема неговото учение и се приобщава към Бялото Братство. Книгата му „Ачларската и русенската комуна“, романите: „Един съвременен Одисей“, „Един от учениците, Богомил Еремиев“, пресъздават конкретни случки, събития и типажу от живота на Бялото Братство на Изгрева и на първите комуни по онова време в България. Но не само тези книги, а и голяма част от творчеството на този автор остават все още непубликувани.

Томалевски е и един от основателите на списание „Житно зърно“ през 1924 година.

Въпреки всички препятствия, творческият талант на този писател се изявява пълноценно по времето на седемте десетилетия, през които той издава над 25 книги: сборници с есета, исторически повести и романи, новели, разкази, поеми, приказки; а броят на публикациите му в периодичния печат надхвърля 500. Но част от творбите му остава в богатия архив на писателя, все още непубликувани.

В творчеството си, богато на теми и проблеми, Томалевски се вглежда и в битието на българина, разкрива неговото родолюбие, мъдрия му поглед към света,

здравата му нравственост. Това откриваме в книгите: „Майстор Стоян Везенков“, „Воденските майстори“, „Мраморната чешма“, „Капитан Петко войвода – Кирияков“, „Вълшебен свят“ и др.

Георги Томалевски си заминава си от този свят на 91-годишна възраст, като оставя след себе си един богат и смислен житейски и творчески път.

КОГАТО РАДОСТТА И МЪДРОСТТА СЕ ДОКОСНАТ

Сборникът с есета „Развигор и листопад“ е последната книга на Георги Томалевски. Написана в края на земния му път, тя остава за дълго сред многото непубликувани творби от богатия архив на този писател.

Безспорно Георги Томалевски е един от най-добрите есеисти в българската литература, той е и един от основателите на „Общество на българските писатели есеисти“ (1935 г.). Есетата му и днес се четат с интерес, публикуват се в сборници, представящи образците на този жанр в българската литература, намират място като такива и в съвременните учебни помагала.

Първото есе на Томалевски – „Душата на Македония“, отпечатано през 1927 г. и преиздадено през 1941 г., заедно със сборника с есета „Всекидневните чудеса“ – получава награда „За най-хубава литературна творба през 1941 година“.

Следват есеистичните сборници: „Псалми за Живия бог“, „Човек, природа и Бог“, „Сигнали“, „Всекидневните чудеса“, „Слънце след буря“, „През зеницата на есето“.

8

Публикувани са и други негови книги: „Огнена земя. Разкази за Македония,“; „Самуиловото наследство“, повест; „Една пролетна нощ“, разкази; „Вечната приказка“, повест; „Безсмъртната“, роман; „Зодиак“, поеми; „Хора по земята“, разкази; „Майстор Стоян Везенков“; „Воденските майстори“, новели; „Цветя сред тръни“, новели; „Мраморна чешма“; „Опит за кратко тълкуване и разяснение на Евангелието от Йоан“. Но една част от есеистичното творчество на писателя остава все още непубликувана, както и много разкази, новели, повести и романи.

Сборникът с поетичното заглавие „Развигор и листопад“ е написан, когато авторът е вече на 84 годи-

ни – четири години преди края на дългия му жизнен път. Книгата съдържа есета, някои от които той нарича с непретенциозното име ”фрагменти”. Но макар и кратки, те поставят важни общочовешки теми и проблеми: за човека и Вселената, за природата, еволюцията, историческото развитие, здравословното живеене, възпитанието на детето и още много други. Въпреки това тематично разнообразие, има неща, които неизменно присъстват. Едното е свързано с идейния център на тази книга: това е идеята за разумното и целесъобразно устройство на света. Навсякъде – от най-малките, невидимите или привидно незначителните неща; до неизразимо грандиозните и величавите – авторът открива наличието на Разум, който направлява всичко в света. Това може да се открие и в чудното устройство на микросвета – атомите, елементарните частици; и в безпределните пространства на Галактиката ни; в удивително мъдрия и точно организиран живот на слънца, планети и звезди. Писателят открива скрития Разум в т. н. “групов ръководещ дух” или „направляващ фактор“ и в птичето ято, и в наутилуса от морските дълбини; в термитите и дори в растенията. Разумът е в основата на цялостната изключително мъдра и прецизна организация на живота на Земята; в устройството на човека; в еволюцията на формите и душите. Този Разум движи не само човешката история – той е основата както на физичните и биологичните закони, така и на нравствените. „Всичко е свързано в една удивително цялостна и мъдра хармония!“ – възкликва авторът.

Един непостижим Разум е поставил вечните морални закони и в човешкия живот, който не е само в мигновението на едно единствено съществуване на Земята. Животът на отделния човек прехожда – той се явява, припламва и отново се завръща на физическо поле, за да пожъне в настоящето последиците на своите минали дела, мисли и чувства, за да научи нужните

за развитието му уроци във „Великото училище на Земята“.

Не е случайно (въпреки казаното от автора за непреднамереност в подредбата), че първото есе на сборника „Развигор и листопаг“ носи заглавието „Законът“; а последното (пропито с мъдростта на един гълъг и смислен живот) – „Голямата стойност на малките неща“. Защото от всеки ред на тази книга гиша едно живо прозрение. Това прозрение е резултат на задълбочен размисъл и сериозното проучване, както на съвременните научни открития, така и на многовековната езотерична наука. То е в убеждението на автора, че Законът, поддържащ света, е вложен от Създателя във всяко нещо. И че Творецът – нашият Баща, е изворът на всичката Любов, на всичката Мъдрост, които се проявяват навсякъде в света. А на човека е определено да открие истината за „голямата стойност на малките неща“.

В „Развигор и листопаг“ откриваме присъствието на съвременния търсец човек, който удивено и радостно открива колко мъдро е направен света. Но тук се усуща и някакво ренесансово младежко удивление пред чудото на живота, пред великото, което ни гледа отвсякъде; то лъха от всеки ред на тази книга. То е и в есето „Адресът“, където е намерил израз възторгът на съвременния човек от опознаването на Космоса, разширяващо и неговото съзнание: *Човекът е мислещо и съзнаващо същество, и затова той знае името си и своя адрес сред необятното звездно пространство. Ето, аз мога да кажа, че живея във Вселена с гигантски звездни системи и в една от тях е спиралната галактика Млечен път. В нея, редом с над 200 милиарда звезди и планети, се намира Слънчевата система, където съм аз – като *sapiens*, и съм на около 28000 светлинни години от центъра на Млечния път – във вътрешния край на ръкава Орион; така, че гледайки към съзвездието Орион, аз гледам и към края на Млечния път. Около Слънцето на тази единна Слънчева система обика-*

ля по орбита моята планетата – Земята; в югоизточната част на един от земните континенти – Европа, е Балканският полуостров; там се намира страната България и градът София, където сега живее. Но аз съм гражданин не само на София и България – аз съм жител и на Европа, и на планетата Земя; на Галактиката Млечен път и на Вселената. Така описаният мой адрес не казва всичко, но главното е, че аз, макар безкрайно малък, съм жител на тази необятна Вселена и съм създаден още във времето на нейното сътворение.

Не съм обходил, а и не ми е възможно да обходя описаното в този ми адрес, но живеея с мисълта за всичко това и се чувствам гражданин на Всемира.

През 1922 година Томалевски преживява най-важния момент в своя живот – той среща своя Духовен Учител – Петър Дънов и става негов ученик в Окултната школа на Изгрева. Така през годините писателят влага в творчеството си мъдростта и разбирането, което черпи от Словото на Учителя.

В „Развигор и листопад“ Георги Томалевски успява съвсем естествено и убедително да направи мост между езотеричното познание и природо-математическите науки и така да придаде на своите кратки есеистични творби интересно философско звучене.

В самото начало на този сборник с есета Георги Томалевски е написал:

РАЗВИГОР – радост в пролетта

ЛИСТОПАД – мъдрост в есента

Тези два полюса от вечния природен кръговрат сякаш са си дали среща в тази книга – последната творба на писателя, сякаш да ни уверят, че младежки радостното и мъдрото начало могат понякога да се докоснат в душата на твореца и да родят сладките плодове на споделеното благо.

Соня Митева

СЪДЪРЖАНИЕ

Георги Томалевски	5
Когато радостта и мъдростта се докоснат.....	8
Законите	14
За направляващия фактор.....	17
Нашето дневно светило	19
Произход на кълбовидната мънция	22
Фотосинтезата	25
Природата и аз	28
Природата.....	30
Биоритмология	32
Двете посоки.....	33
Безшумният завод на природата.....	36
Из съкровенията и тайни кътчета на Живата природа	38
В защита на природата	41
Нещо за извънземните цивилизации.....	43
Палеобиология.....	45
Времето – една от големите загадки.....	48
Горките пойни птички.....	51
Нещо за Атлантида	53
За интуицията в медицината	56
За „парада на планетите“	58
Вакуумът не е „нищото“	60
Гледано, но недогледано	62
Живите и мъртвите листа	66
Единицата	70
Между макро- и микро света	73
Двойното робство на истината	76
Грижите за поколението	78
Задачата на нашето време	81
Нимфея Лотус Изис	83
Агресът.....	86
Пробуждане на човешката душа.....	89
Неосъщественният и неговата злина.....	93

Трите важни неща.....	97
Спирала на развитието	100
Стремеж към тайните на живота	104
Разум и мъдрост.....	106
Невидимото писмо.....	109
Жизнената сила – прана.....	112
Сензацията и трайната истина	115
Мъчение, труд и работа.....	117
Деца и възрастни хора	120
Поетът и ученият.....	123
Човекът и жилото на осата	125
Човекът – колкото еднакъв, толкова и различен	128
Дух и плът	130
Противоречието	132
Човекът и маймуната	135
Голямата стойност на малките неща	138

ЗАКОНИТЕ

Много интересен и дори чудноват е понякога мисловният процес на хората, като имаме предвид прецизно тези на науката. Та нали хората, посветили живота си в търсенето на истината за света, човека и природата, би трябвало първи да видят и да живеят с мисълта за строгата закономерност в живота, за каузалността в наблюдаваните явления и за чудната хармония, нарушенията на която винаги носят страдания.

Толкова ли одухотворена и велика е според тях материята, че над нея да няма нещо по-съществено, по-трайно, заслужаващо по-голямо уважение? Не е ли веществото във Вселената подвластно на някакъв *дирижиращ фактор*, който е поставил границите и определил възможностите на всички нещата в света? Нали само по отношение на това Разумно начало ние трябва да знаем дали сме изправни, или нехайни? Защо него не търсим, защо не го виждаме в цялото това чудното и мъдро устройство на Вселената, дишащо в природата на всяко нещо?

С всеки изминал ден в науката стават нови и нови открития на нови и нови закономерности. С всеки нов ден ние сме принудени да признаем, че сме в живота заради една мълчалива и велика щедрост, която излива върху нас своите нескончаеми дарове. Не ни ли кара знанието да се замислим за гравитацията, за принципите на динамиката в учението на Нютон, за това че след толкова време от създаването на това учение се откриват все по-нови и по-нови негови приложения?

Нютоновият закон, разкриващ небесната механика, е в основата и на много други изследвания, свързани с вътрешната структура на веществото. Ние знаем, че веществото не е непрекъсната хомогенна среда, а сбор

от отделни невидими части, между които съществува зависимост. Атомите на материята, която се намира в по-тясно и по-кондензирано състояние, са сложен комплекс от частици, които при различните случаи имат закономерни взаимодействия.

Няма област в неорганичната и органичната природа, където да не действат сили и строго закономерни взаимоотношения, които създават сложното и неописуемо разнообразие на живота. Как гледат на този факт последователите на материалистичното интерпретиране на живота и явленията в микро- и макрокосмоса?

В последно време растителното царство *изненадва* биолозите с нови странни факти. В растителната клетка се откриват белтъчни кристали. Изобилието на тези белтъчно-кристални образувания правят растението по-богато на хранителност, те играят и друга роля в растенията, все още недостатъчно изяснена.

Няма дейност в човешката наука, където да не се среща трудността да се открие законът, стоящ в основата на съответния наблюдаван живот, защото световният порядък е закономерен.

Със задълбочаването на научните знания се откриват не само нови закони от заобикалящия ни свят, но и някои положения, които ограничават възможностите за неговото опознаване. Разбира се, това няма нищо общо с философския агностицизъм, отричащ принципната възможност за познаване на обективната действителност. Става дума за нашите знания, за начините на тяхното задълбочаване.

Безкрайна и необозрима става веригата на закономерностите в природата и целокупния живот. Всяко действие е по някакъв начин закономерно, всяко страдание и радост са закономерни; но ние не сме в състояние да проследим всички закономерности в микро- и макрокосмоса; то е трудно нещо, дори и ако цяла армия от учени работят денонощно над този проблем. Но още по-трудно е да се проследи закономерността в човешкия живот, тъй като даден човек, с когото се

срещаме, ние го познаваме само в един малък сектор от неговото съществуване, което е много по-бързо от печалната краткотрайност на един човешки живот. Всеки е някакъв, но защо е такъв, това е сложна енигма. И непоносимо мрачните прояви на някои, и слънчево сияещите дела на други – всички са следствие на някаква причина. Има една закономерност, която се простира отвъд границите на нашите познавателни възможности. До нея могат да достигнат само Учителите на човечеството и отчасти тези, които имат способността да проникнат в едно друго *житие и битие*, недостъпно за обикновените човешки очи. Познаващи истинското състоянието и поведение на даден човешки индивид са само тези, които могат да четат конфигурацията на небесните тела; да разчитат буквените знаци по лицето, очите, жеста и думите; а понякога и онова мълчаливото присъствие, което изпълва пространството с радацията на това, което наричаме *човешка душа*. Такова присъствие може да ни разкрие пътищата на душата през вековете, записани в архивите на природата, наречени *акашови записи*.

Чудно е наистина, къде се рее вниманието на учениците, та те не могат да видят и в човешкото съществуване онази сложна закономерност, каквато откриват в късчета материя?

Пишещият тези редове се надява, че изказва мислите, надеждите и упованието на една голяма част от хората на нашата планета. Хора, които не са загубили надеждата, че сред лъчите на Слънцето, пробуждащи живота на клетките и хлорофилните зрънца, има и такива, които ще пробудят съзнанието ни за една нова мисъл, за нов поглед към човека.

Лъчи, които ще преобразят живота ни и ще донесат радост, подобна на радостта, която усещаме, когато устременият влак излиза от дългия тъмен тунел и се втурва в сияйналото от светлина поле.

ЗА НАПРАВЛЯВАЩИЯ ФАКТОР

Нека си представим летящо ято птици, защото по въпроса, за който сега ще размишляваме, е необходимо да си припомним нещо за птичия летеж.

Вярвам, че не малко хора са наблюдавали как голямото птиче ято, сформирано в гъст строй, мигновено променя посоката на своя курс, без да става объркване или закъснение на някоя от птиците. По какъв начин птиците разбират в кой момент да променят посоката, за да не се наруши единството на летежа в ятото?

Може да се допусне, че това става по две причини: или някоя от птиците управлява това действие и издава недостъпен за нас сигнал; или пък птичето ято е потопено в едно и също електромагнитно биополе, област или сфера на някакво колективно съзнание. Второто според мен е по-приемливо – то обяснява и поведението на други живи твари като мравките (специално термитите), които, макар и отдалечени една от друга, разбират необходимостта от известно действие и се насочват към изпълнението му.

Известно е, че при насекомите съществува състояние на преустановено развитие, което се нарича *дианауза*. Когато насекомите излязат от дианаузата, най-често през зимата, те започват своята дейност при подобрени условия на живота. Наблюдавани внимателно от ентомолози, насекомите показват всички признаци доказващи факта, че те имат усет за продължителността на дните през различните сезони на годината.

Американски ентомолози са наблюдавали излизането на насекомите от дианаузата чрез опити при изкуствена светлина. Времетраенето на преминаването от лавровидно в какавидно състояние отговаря на продължителността на деня през съответния сезон. Учените

установили, че скоростта, с която става това преминаване, зависи от продължителността на деня в този сезон.

За насекоми, взети от жизнената им среда през най-неблагоприятния за тях сезон – зимата, са необходими 90 дни, за да напуснат диапаузата. При режим от 12 часа светлина и 12 часа тъмнина са необходими 78 дни; при 13 часа светлина и 11 часа тъмнина – 22 дни. При 14 часа светлина и 10 часа тъмнина са необходими 17 дни, а когато дължината на деня, удължен с изкуствено осветление, е 15 часа, насекомите излизат от диапаузата за 14 дни.

Всички живи същества освен човека, който има индивидуално съзнание, се ръководят от една колективна душа, или както се казва в някои езотерични писания, *от групов ръководещ ги дух*, който направлява действията на съответния вид.

Този невидим и неизучен все още дух тук нарекохме *направляващ фактор*.

НАШЕТО ДНЕВНО СВЕТИЛО

Колко много е изучавано нашето дневно светило, и то не отсега, а още от древността, но все още има явления, които подлежат на ново проучване, на нови проверки. Въпреки че Слънцето е най-голямото светило и най-величавият източник на всичко, все пак разстоянието от приблизително 150 милиона километра са достатъчно много, за да останат все още неразгадани някои тайни на слънчевия живот.

Тези които са учили астрономия, знаят, че активността на Слънцето не е еднаква. Тя се променя в определени интервали. Най-познат е единайсетгодишният период между единия до следващия максимум интензивност. Но как познаваме промените на Слънцето? За тях ние се осведомяваме от други явления на Земята, произтичащи от слънчевите промени. Най-напред ние виждаме необикновеното нарастване на интензитета на земното магнитно поле. При максимум на слънчевата дейтелност наблюдаваме най-много и най-силно изявени северни сияния. Тогава броят на слънчевите петна е най-голям, най-чест и най-големи са протуберансите или слънчевите изригвания.

Като се имат предвид тези неща, се прави таблица с приблизителна точност за следващите аналогични явления и се води протокол, както за времето, така и за вида на явленията.

Американският астроном Джон Едмунд потвърждава истинността на една стара хипотеза за Слънцето, според която съществува и един друг, още по-продължителен период от 70 години. Той проследява записваните данни от наблюдението и вижда, че от 1645 година до 1715 година не са били отбелязвани никакви слънчеви петна и че интензитетът на слънчевата дейтелност е бил почти незабележим. Астрономът продължава свои-

те изследвания и намира, че от годините 1100 до 1250 спокойствието на Слънцето също не е било нарушено.

Той достига до заключението, че тези по-продължителни цикли имат много по-голямо отражение и значение за живота на Земята. Астрономите и климатолозите, които са установили, че слънчевата константна се променя (нещо което се смяташе за невероятно), заключават, че климатът на Земята е една пряка функция на тези промени. Но най-интересното заключение е, че тези промени на Слънцето са били известни и през гревността.

Като доказателство на твърдението на астрономите и биолозите, че животът на Земята, особено животът на растителното царство, са в пряка зависимост от Слънцето, служи и това, че в годишните кръгове на дърветата количеството на въглерода е най-малко по време на усилената слънчева активност. Това е резултат на установеното явление, че слънчевата активност загързва част от космичните лъчи, идващи от Галактиката. Големите и чести протуберанси на Слънцето пречат на космичните лъчи да проникнат в зоната на Слънчевата система.

Към познатата на астрономите графика – представяща синхронизма в хода на слънчевите петна, протуберансите, северните сияния, интензитета на магнитното силово поле и урожая на Земята – ще трябва да се начертае и груга – показваща как се намалява количеството на получения от растителното царство въглерод, във връзка с увеличената слънчева дейтелност.

Американският астроном Джон Едуме заключава, че изминалият 70-годишен минимум на слънчевата дейтелност през XVII век съвпада с така наречената *малка ледникова епоха*.

Всичко е Слънце – казват гревните философи и поети. Отдавна вече научните изследвания потвърждават с неоспорими факти тази истина. На дневното ни светило са посветени много хвалебствия и оди, много

легенди и сказания, защото Слънцето, което ни храни и поддържа нашия живот, е израз на голямата Любов на Великия Творчески Дух.

На развиващата се с усилен темп наука предстои да разкрие още много тайни, които крие Слънцето. А и самото то – нашето благодатно небесно светило – е тайна. Ние наблюдаваме с уреди слънчевата бляскава фотосфера, наблюдаваме при слънчевите затъмнения и хромосферата, съставяме таблици за интензитета на слънчевата дейтелност, но все още не знаем какво всъщност се крие зад тези ослепително блестящи прегради.

Дълбокото чувство на обич към Слънцето никога не е затихвало. Дълбокото преклонение на Древен Египет към Озирис не е угаснало през вековете. Хвалебствията към блестящия Хелиос не са преставали и няма да престанат.

ПРОИЗХОД НА КЪЛБОВИДНАТА МЪЛНИЯ

Всички явления в природата имат два вида причини. Едната причина е съвсем далеч от нас и обяснението ѝ е забулено в тайната, която скрива голяма част от необяснените явления в живота и природата, а такива явления има много. За тях доблестните хора на науката не се стесняват да кажат, че не знаят защо някои неща стават така, а не иначе.

Втората причина на явленията се търси само в онези физически фактори, които се намират във видимата природа. Това не е съвсем естествено, тъй като всяко нещо, което се случва в материалния свят, е само отчасти достъпно за нас в триизмерната ни действителност. Да се ограничим единствено с второто, ще рече да пренебрегнем истината, че съществуват причини на явленията, все още непознати и недостъпни за нас на този етап от развитието ни. То е както ако човек убоде крака си и ние започнем да обясняваме причините за това явление, изброявайки само физическите: острия трън, пробитата кожа на стъпалото, капките кръв; без да обърнем внимание на истинската – човекът, който е допуснал това да се случи.

Така стои въпросът с всичко, което става в света. Така науката обяснява, или по-точно се стреми да обясни, появата и на светкавицата, и на пагналата мълния, придружена с гръм. Науката все още не може да обясни не само това, че облаците имат своя определена форма и са рязко очертани върху небесната синева, но е безсилна да изясни как и къде се акумулира огромният електрически заряд, който понякога достига до потенциал 100 милиона волта.

Похвално е усилието на учените да открият физическите причини на това явление в земната атмосфера, което съставлява арена на един незнаен феномен.

Американският професор по физика Джеймс Фолин – след направени прогължителни изследвания и като има предвид, че мълнията е резултат на различната полярност между два облака – изказва хипотезата, че самото натрупване на електрически заряд в облаците произхожда от въздействието на космическите лъчи, които, попаднали в земната атмосфера, йонизират газовите атоми. Частиците от разбития йонизиран атом се втурват като устремен поток с голяма скорост върху най-близкия облак и избиват електрони от намиращите се там водни молекули. Тези електрони се насочват като лавина върху по-долните облаци и образуват електрически заряд, потенциалът на който достига до стотици милиони волта.

Мълнията започва от момента, когато под действието на космическите лъчи в атмосферата се образуват канали на йонизиран въздух (стримери) и досягат облаци с набран в тях заряд. Такива канали има множество и затова светкавицата е със зигзагообразна форма.

Това е интересно и вероятно вярно обяснение, подлежащо и на проверка, доколкото това е възможно, но то изчерпва само физическата причина на явлението,

Един особен и частен случай при атмосферното електричество е така наречената кълбовидна мълния, за която все още малко знаем. Най-чудното е, че тя се приближава тихо, някак смирено и загадъчно, човек ясно може да види блестящото ѝ кълбо със синкаво-бяла светлина. Известни са случаи на кълбовидна мълния преминаваща по улиците, навлизаща в жилищата през прозорците или комините.

Очевидци разказват, че след прогължителен гъжд са виждали такова блестящо кълбо да се движи по улиците, изплашени хора бързо се отстранявали, докато накрая кълбото достигнало до метален стълб и се разбило със страхотен трясък.

Някога физиците отричаха възможността да се появи електрическо явление в такава форма и да има такава *поведение*. Фактите обаче са по-силни от мненията и те побеждават. Сега вече е признато съществуването на кълбовидни мълнии, без обаче да е дадено задоволително обяснение на това явление.

Появяват се хипотези: П. Чернински счита, че това са наелектризирани газове, смесени в едно; според Матиас – френски учен, е химическо съединение на азот и кислород във въздуха; академик Капица счита, че са ултракъси радиовълни; някои учени предполагат, че е резултат на капка вода, попаднала в мълния, която привлича йоните около себе си; в Московския научно-изследователски институт мислят, че това е плазмен „хладен състен сбор“ от електрони на разбити атоми, заедно с йони от въздуха.

Въпросът за кълбовидната мълния ще се реши, когато човекът-изследовател придобие възможности, надхвърлящи триизмерния свят.

ФОТОСИНТЕЗАТА

Една голяма част от явленията в природата, които имат грамадно значение за поддържане на органичния живот, както отвън, така и в самите нас, се извършват скрито, недоловимо за нашите сетива. Такъв един процес от най-голямо значение за цялата жива природа е фотосинтезата.

Науката – по-специално биологията, както и химията, биохимията, биомеханиката, познава този извънредно важен процес, но никой учен, никой експериментатор не може да проникне в тайната лаборатория на природата и да проследи *отблизо* какво точно става всичко при явлението, което ние назоваваме само с понятието *фотосинтеза*.

Днешната наука отгадна е потвърдила гумите на мъдрите и посветени знахари, че ние живеем и се храним от щедростта на Слънцето – нашето дневно светило, но малцина са се замислили за премъдрото и хармонично разпределение на ролите, които имат отделните природни области при извършването на този най-необходим за живота процес, какъвто е фотосинтезата.

От данните, които черпим в научните съобщения, се казва, че количеството слънчева енергия, употребявана за процеса на фотосинтезата в продължение на една година, е над 200 милиарда тона въглерод, получен като продукт на този процес.

Ние минаваме равнодушно край растенията – треви, храсти и големи дървета. Листата на дърветата, които имат значителна площ, улавят енергията на слънчевия лъчев поток и я поемат в микроскопичната лаборатория на хлорофилните пластове. Това поемане, което не изисква дори никакво време, се състои в това, че една частица – един квант светлина (според теория-

та на Макс Планк), когато попадне в някоя хлорофилна молекула и отдава енергията си, която се превръща в малки загуби в потенциална, и все пак е достатъчна за поддържане на жизнения процес. Получената от слънчевия лъч енергия преминава през още няколко фази, докато стане годна за храна на организма-растение, като при този процес се освобождава кислород.

За да си представим колко е щедро нашето Слънце и с каква любов то гарява Земята – едно от своите деца на слънчевата фамилия, трябва да кажем, че всяко растение получава в края на фотосинтетичния процес едва 10 % от това, което носи слънчевият светлинен поток. По този начин приносът на полезна енергия за цялата Земя и всички видове растения е $1/10$ на сто.

Причината за нееднаквата полезна придобивка на слънчевата енергия в нееднаквата обстановка е самата обстановка. Въпреки това в растителното царство е подсигурен процесът на фотосинтезата, така че и при променливи притоци той да не пресекне.

Когато се замислим по-обстойно и по-загълбочено за всичко, което става в безмълвния растителен свят, ние трябва да допуснем, че в него съществува строг порядък, закономерност и някаква своеобразна, непонятна за нас хората разумност. Свикнали сме да казваме, че това са природни закони, че причините за явленията се крият в свойствата на материята, но ние сме свидетели същевременно и на безпомощността на материята, и на деградирането ѝ, когато от нея се оттегли това, което наричаме живот.

Има една друга наука в света, която зад явленията търси техните причини. Не е възможно фотосинтезата, този изключително прецизно организиран процес, да няма ръководещо начало. Тъкмо това невидимо и недоловимо от оскъдните диапазони на нашите възприятия дирижиращо начало е, което съобразява, че за нашата планета при фотосинтезата на растенията е необходим въглероден диоксид, а за живите дишащи организми е потребен кислород. В устройството на невидимия

апарат на фотосинтезата се крият всички „съображения“ на един ръководен принцип, пред който ние свеждаме глава. Хората, които съзнават тази удивителната разумност, направляваща природните явления, не са идолопоклонници. Те не се възхищават само на външните форми в природното строителство, но най-вече на оня природен дух, който ги създава и движи. Тези хора не минават със затворени очи покрай чудесата на природата и величествения строеж на Вселената. За тях не е достатъчна заучената фраза, че в материята се крие всичката мощ и всичката красота на живота. Тази творческа мощ е в скулптора, в невидимия мислител и в предвидливия разпоредник.

В растителния свят също е налице една чудна адаптация – растенията се приспособяват към средата, в която живеят. Природата на нашата планета е много различна и растенията успешно се справят с негодите – един невидим и упорит в своята разумност дух в тях надвива трудностите.

Като се изправим пред едно гърво, расло на каменисто място, можем да видим преживяната от него мъка и героичното му усилие да надвие съпротивлението. Затова трябва да застанем пред него с почит и обич.

ПРИРОДАТА И АЗ

В конфликт и в борба с природата влизат неосведомени, да не кажем глупави хора. Това, което е гала природата на една човешка душа, е началната структурно неизменна физическа материя – тя остава на разположение на този, който я е получил, до края на земния му живот.

Основният въпрос пред човека е бил и винаги си остава само един: до каква степен човек със своята воля, с разума си, с висотата на своя духовен ръст може да да направи така, че тази природната даденост да да му помага като прекрасен и послушен инструмент в пътя на духовното му развитие.

В науката, в художествената литература и в житейската практика има много примери на това, че човек дори на стари години си остава такъв – какъвто е бил в детството и юношеството си. В това несъмнено има истина, но гали е така, ако човек по свой вътрешен подтик се заеме да преобрази себе си? Тук трябва да сме наясно какво в човека и по какъв начин трябва да се преобрази. Бихме ли могли да преобразим природната даденост, да я направим послушна на своята воля?

Да си представим един струнен музикален инструмент със специфичното за него звучене, свързано с качеството на материала, от който е направен. Но доколко ще са красиви мелодиите, излизаци от него – това изцяло зависи от човека, в чиито ръце се намира този инструмент. Едно настоятелно усилие и волево постоянство от страна на музиканта могат да направят така, че инструментът да изрази прекрасни, величави звуци, които да затрогнат всяка душа.

Пиша тези редове, след като прочетох в едно списание съвсем кратка информация за устройството на мозъчните клетки. Казваше се там, че те са на брой

около единайсет милиарда, но как са наредени, какъв невъобразимо сложен порядък имат в черепната кухина, това знаят само онези върховни интелигентни и непознати на човека уредници, които в духовната наука се наричат *творчески природни духове*. Окултната наука не може да даде на анатомите и на физиолозите никакви доказателства за съществуването на тези интелигентни същества, тъй като те са от една дименсионалност, където нашата мисъл не може да проникне.

За сложното устройство на нервната клетка няма да говорим. Там цари един невероятен лабиринт от нервни разклонения, една невъобразимо сложна система за информация, която учудва и поставя в невъзможност да ѝ погражава и най-гениалният техник.

Това, за което искам да кажа няколко думи, е твърдението на съвременните психолози, че човек остава съвсем непроменен от рождението си до края на живота си.

В известни случаи това е така, но когато имаме намеса на една особена настойчива и дисциплинирана и разумна воля, законите са други – дълбоко скритият вътрешен „Аз“ е в състояние да направлява съзнателно известни сили от мисловния свят, да променя състоянието на индивида, като постави под свое влияние вложените от природата наклонности. Един източен духовен учител, който разбира добре както западния човек, така и за Христовото учение казва в заключение на един свой трактат следното: *Аз крия в себе си обширен ум, подвластен на мен, готов да ми се подчини. Той е приятелски разположен към мене, с удоволствие изпълнява заповедите ми и е винаги готов да ми служи. Той работи за мен, щом му поръчам, и е постоянен, неуморим и верен. Като зная това, аз нямам от какво да се боя, нямам защо да съм невежа или неосведомен. „Аз“ е господарят на всичко това и всякога стои на своята висота; „Аз“ е господарят на тялото, ума, съзнанието и подсъзнанието. Аз съм „Аз“ – средец на сила и мощ, и знание. Аз съм „Аз съм“, Дух – частица от Божествения пламък.*

ПРИРОДАТА

Ако с една добре увеличаваща леща разгледате ажурната сфера на разцъфналото глухарче, очите ви ще се насладят на чудесна, дори омайваща гледка. Забогените и идеално разпределени по сферичната повърхност семенни гръжчици сочат центъра на сферичния семенник и образуват вълшебна гора от нишки, върховете на които завършват с нежно чадърче или по-право парашутче от копринени влакънца. По такъв начин се образува нова сфера, концентрична на плодниковата, която има понятен, нежен, призрачен вид.

Тази извисена над околните треви гръжка-сфера става още по-интересна като се знае, че освен своята изящност, чадърчетата на семенцата имат и аеродинамично предназначение и са пригодени за летене на далечно разстояние, зависещо от силата на въздушното течение. По този начин природата осигурява запазването на един от видовете на растителното царство.

Не зная какво говори на ботаниците това знаменито устройство за глухарчевия цвят, но винаги, когато го наблюдавам с моята лупа, изпитвам едно истинско благоговейно чувство към оня Разум и оня Майстор, който в проектантската организация на природата е дал чертежа или модела на това растение. Разбира се, че таква чувство би трябвало да възникне и при наблюдаването на редица още растителни видове, но аз избрах глухарчето заради идеално сферичния му цвят, забележителната хармония на устройството му и заради извънредно нежната му изящност.

И груг факт, свързан с животните, искам да прибавя, за да подкрепя онзи светоглед, който отрича случайността и приема, че удивително разумните, свършени форми на природата не са продукт на една механична, лишена от дух и разум природа. Нито пък

вярва, че разумните, прекрасни творения на човека са просто някаква еманация на сивото му мозъчно вещество. Хората с такъв миросглед знаят добре каква е ролята на мозъчната организация, защото много от тях са биолози, лекари и философи; те знаят, че сивото вещество възприема като антена информацията, преработва я; но знаят също така, че мисълта, творческата мисъл – идва от другаде.

Веднъж, в един от софийските паркове, край едно езеро, човек тренираше куче. Той хвърляше навътре в езерото една гървена летва и кучето, което плуваше отлично, след кратко лутане я намираше и я занасяше на свое треньор. Последваха още упражнения, задачите, ставаха все по-трудни. Кучето намираше предмети във водата, дори когато не виждаше къде са хвърлени можеше да ги открие дори на дъното. Изобщо животните притежават учудващи умения, някаква по-висока сензитивност и често ни изненадват със своите прояви. .

Светът на растителното и животинското царство е направляван от същества от други измерения, от свръхсетивни полета с големи възможности! Иначе материалистическата наука би могла да обясни редица явления, които с право са наричани *необикновени феномени*.

Ориентацията на животните, на рибите, китове, делфини, на прилепите и насекомите става посредством специфични радиопредаватели, радиоприемници и радари.

Една могъща и премъдра мисъл е създала и ръководи всичко това.

БИОРИТМОЛОГИЯ

Въпросът за ритъма – интервал от време, което отделя последователните изяви на гаген процес, е не само интересен, но много често и съществен. Ритъм има както в космическия живот, така и навсякъде. Една от новите науки се нарича *ритмология*, а част от нея е *биоритмологията*.

Заедно с ритъма на околоосното въртене на Земята съществува и един биоритъм, който (ако не съвсем, то приблизително) следва земния денонощен ход. Познаването на този ритъм се оказва от значение за установяване на някои променящи се състояния на човешкия организъм, а оттам – и за медицината.

Забележително е това, че докато ритъмът на Земята може да се счита за съвсем постоянен, биоритъмът мени периода си от въздействията на външни фактори. Много трудно, дори невъзможно, е човек съзнателно да се освободи или изолира от околоосното земно въртене. Ако би могъл да постигне това, тогава ще може да променя и биоритъма. Наблюденията показват, че хипертоничните кризи при сърдечно-съдовите заболявания стават най-често по време на някои от вечерните часове. Заедно с това се появява и минорна гама в настроението на страдащите, вследствие на промени в мозъчната дейност. Медицински изследвания показват, че при такива кризи в клетките на миокардните мускулни влакна калият намалява до голяма степен. Денонощните колебания променят порядъка на дишането и кръвообращението. При тези ритмична колебания венозното и артериалното налягане са високи и придружени с ускорен пулс,

Биоритмологията изследва само част от неизброимото число ритмични колебания във вселената и човека.

ДВЕТЕ ПОСОКИ

Веднъж един от мъдреците, който имал свои ученици и своя школа, както това е било в древността, разказвал нещо за природата и когато един от учениците му го запитал коя е истинската храна, която трябва да приемем от природата, мъдрецът му отговорил така: *Когато аз ви говоря за Природата, не подразбирам онази природа, в която хората оставят своите излишъци, за природата, която е създадена от мъртвите прогнили тела на милиарди същества, но за една друга – Живата Божествена Природа. Тази природа, за която говорят хората, е създадена от останките на отминали същества. Върху тези мъртви тела сега растат крушите, ябълките и всичко, с което се храним. Следователно ние се храним само от мъртви същества. Защо тогава вие искате да бъдем безсмъртни? При това положение, при тази обстановка на нашата Земя, не можем да очакваме безсмъртие.*

Ще ви кажа нещо, което хората не знаят и на което не биха повярвали, ако им го кажа – продължил мъдрецът – В процеса на еволюцията ние ще дойдем до една непонятна сега за нас възможност – да подготвяме своята храна не на този стадий, не чрез материята на Земята, а направо от слънчевите лъчи. Докато ние приемаме храната си от Земята, все ще има смърт – това е неизбежно. Ще настане време, когато човек не ще има потребност от такава храна, а ще се храни направо от Слънцето. Всъщност и сега всичката наша храна е от Слънцето, но тогава потребността да мине тя през лабораторията на Земята, ще бъде излишна. Този посредник ще отпадне и ще приемаме храната си направо от Животодаващия източник.

Винаги е имало и ще има посветени, които се освобождават от вредния състав на храната, след като я приемат в себе си, но за това се изискват знания и прилагането на особена енергия, а за обикновените люде това е невъзможно.

На едно място в Евангелието Христос казва: *Ако не ядете плътта Ми и не пиете кръвта Ми, нямате живот в себе си.* Под *плът* и *кръв* Той разбира Живота, който излиза от Божествения център.

Храненето на човека е един от главните фактори в неговия живот, до голяма степен физическото, емоционалното и умствено състояние на човека зависи от храненето. Голяма част от бо, имат своя произход в храната, която се възприема. Тези, които употребяват месна храна, подготвят пребогата почва за развитието на вредни микроорганизми – служители на смъртта, които вършат разрушителния си процес докато погубят тялото. Защото ужаса, паниката, гнева, които насилствено убиваните животни изпитват, се записват преди смъртта им в техните клетки и тези, които ядат мъртвите им тела, заедно с месото приемат записаната в клетките им информация – токсична за човешкото тяло.

На Земята през различни епохи е имало унищожителни епидемии, причинени от нечистата храна и вода която хората приемали. Известно е, че болести като холерата и чумата могат в начален стадий да се лекуват, ако болият приема само гореща вода и малко варени картофи. Водата, особено приета в горещо състояние, разрежда и пречиства кръвта, която не може вече да бъде среда на вредните микроорганизми. Животът на човека се запазва, а бацилите изчезват, защото те се хранят само с излишъците, отровите, които ние внасяме в кръвта си.

Можем да уподобим стремежа ни към Бога на стремежа нагоре, към Слънцето; а стремежа към центъра на Земята – на пътя към злото и смъртта, направляван от егоистични желания и интереси. Който се стреми към центъра на Земята, непрекъснато е зарежен само за собственото си материално благополучие и удоволствие; така той изразходва грамадна жизнена енергия за придобиването на *все повече и повече*, загърбва духовните си стремежи, изтощава силите си,

спечелва си врагове. Който се стреми към Слънцето е като човек, който се е отдал на някакво изкуство или наука,. Той работи много настойчиво, всеотдайно, усъвършенства дарбите и уменията си; успява да постигне нещо истински ценно в съответната област; спечелва дълбокото уважение и обичта на хората и накрая той получава заслужено възнаграждение.

Така е говорил Мъдрият.

БЕЗШУМНИЯТ ЗАВОД НА ПРИРОДАТА

Заводите, фабриките, работилниците, които правим, винаги са придружени с шум, разпоредителни гласове, свистене на разни вентили и често с машинен грохот. Заводите на природата са безшумни и ние не подозираме гигантската работа, която се извършва в тях, нито пък може човешки разум да проникне в нейните лаборатории, където функционира непостижимият Творчески Ум, направляващ неорганичното и органичното царство.

Направата на някой уред, вещ, машина или какъвто и да е продукт на физикохимията се подготвя с изчисления, чертежи, с количествени и качествени изследвания, с пробни опити и още реди други подробности. В природата това става неусетно, бързо и никога от нас не подозира, че всяка година в мъгчаливата си фабрика тя приготвя милиарди тонове растителни клетки, гори само от един вид.

Как бихме могли да си представим това! Възможно ли е така, сам по себе си, да става такъв огромен творчески градеж и не е ли в основата на всичко това някакъв изключителен Разум?

Да оставим сега гигантските явления, които стават в макрокосмоса, и да насочим вниманието си към невидимия с обикновено око свят на макрокосмоса. Да оставим за известно време и атома с устройството му и появяващите се в него електромагнитни ротационни и спиновни полета, и да се вгледаме в растителното царство.

Учени от университета в Северна Каролина насочили електронния микроскоп към изучаване на устройството на най-разпространената в природата въглеродна молекула – целулозата. Една серия от идеално разположени микрофибри се разполагат върху мембраната на целулозните клетки. Учените видели една сложна структура,

един удивителен порядък от напластени фибрили, каквито може да се измислят само от съвършен строител с изключителен комбинативен разум. Какво мислят учените по този въпрос? Не им ли хрумва мисълта, че тук има нещо, пред което те трябва да застанат в размисъл и благоговение? Така ли всичко това е станало – някак само по себе си? Не приличат ли съвременните хора на децата, които се раждат в добре уредени домове, където всичко е пригответо за тяхното развитие, където баща им и майка им, денонощно се грижат за тях: доставят им храна, обличат ги, пазят ги от студ и от жегата; с разум и предвидливост ги предпазват от редица неприятни изненади? И имат ли право тези деца да кажат, че всичко си става някак само по себе си, че идва просто наготово?

Ако бяха само атомите на целулозата, която се образува в милиарди тонове за една година, и за която се изразходват огромни количества енергия, това все пак би било съвсем малко. Природата трябва да се грижи за още хиляди и хиляди видове атомни клетки, хиляди и хиляди видове морфологични строежи в органичното царство. Пред тази необозрима за нашия ум работа би трябвало да се изпълним с възхищение и пиетет към природната лаборатория и природния завод, които поддържат живота ни, за да се учим от тази Разумна природа и за да се повдигне нашата душа. Във всяко дърво, край което минаваме, от корените до най-горните трепкащи листенца, се извършват процеси, поддържащи ритъма и равновесието на живота.

И всичко това става с невероятна прецизност и ефективност! Как тогава може да не гледаме с обич и възхищение всяка тревица, всяка зеленинка? И не е ли странно, и обезпокояващо, че в един толкова разумно устроен свят живеят неразумни люде!

Само чрез внимателно вникване в огромната и мъдра дейност на природните закони, чрез дълбоко почитание към Разума в природата, може да се осъществи често повтаряното обещание, дадено от човека, но все още неизпълнено: *Да запазим природата!*

ИЗ СЪКРОВЕНИТЕ И ТАЙНИ КЪТЧЕТА НА ЖИВАТА ПРИРОДА

Човекът, който за нашата земя е най-съвършеното творение на Живата Природа, понякога прибързва. В своите мисли и изказвания дава съвсем произволни, често лишени от внимателен анализ изводи за всеобщия, с огромни размери живот в нея.

Има хора, които наблюдават, мислят и търсят причините на всяка промяна, на всяка новост в света. Те са които откриват скрития механизъм на природните феномени, обаче не всички, а малцина от тях, се досещат за великата разумност, която ръководи сложния лабиринт на жизнените процеси.

От голямо значение за осветяването на многото непонятни все още неща в тази област, е да се познават някои от съкровените кътчета на Живата Природа.

Жизнените процеси са като музиката – преди да е записана на нотния лист, тя непременно съществува в ума на музиканта-творец като напирало вдъхновение. Дори все още ненотирана, неизявена чрез гласни струни и музикални инструменти, тя съществува – тъй като е продукт на една невидима музикална мисъл; на един ритмичен и хармоничен закон.

В желанието си да помогна за разбирането на тази идея, ще насоча вниманието на читателя към един познат на малцина живот в морето – чудновато устроеното животно, наречено *наутилус*.

Проучих, доколкото ми позволиха някои източници, основното за живота на наутилуса. Най-често тези видове живеят в Тихия океан, обикновено на остров Нова Каледония, по-голяма част от който лежи между 21 и 22 паралел. Наутилусът рядко се приспособява към живота в аквариум, защото обича свободната морска

обстановка. Този вид притежава рядката способност да се издига и спуска във водата на дълбочина, каквато той поиска. Хоризонталното движение на наутилуса се извършва по реактивен начин – животното притежава мускулеста фуния с променлив диаметър, способна да се насочва в различни посоки. Това е един съвършен начин на движение по желание на направляващия фактор в него.

Оформеният вече възрастен наутилус съдържа множество камери – между 20 и 80, наредени идеално по извивката на логаритмичната спирала, каквато форма има стената. Тези камери представляват гланцирани сводести отделения, по средата на които има отворстие, подобно на канал, през което преминава сифункула (тънко колелце) като проводник. Самите камери представляват затворени кутийки, пълни с течност от разтворени в морската вода соли, кръв от животното и примес на азот и аргон. Тук – в този канал, минаващ през отделните камери – природата демонстрира едно странно явление, едно малко чудо на Разума в нея, защото посредством непонятно за нас изобретение тя регулира разстоянието на течността в канала така, че да може да увеличава и намалява относителното тегло на животното и по този начин то да се спуска или издига на различна височина във водния басейн. Наутилусът успешно коригира своето тегло в зависимост от желаната дълбочина. Никой не знае как морското животно постига това непонятно за нас явление, къде се крие причината за избор на дълбочина. Явно тайната на това вертикално преместване се крие в сифункула, който има дължина около 50 сантиметра и е с диаметър към 2 сантиметра. Вътрешността на тази тръба, която се счита за продължение на наутилосовата мантия и има артерия и вена, е покрита с клетки, имащи способността по желание да абсорбират или секретират съдържанието на камерата. Кой разум работи в това чудно приспособление!

Когато наутилусът желае да се издигне или да потъне, променя както количеството на течността, така и на газа, за да придвижи черупката, която има голяма издръжливост на налягане. Наутилусът още от преди 600 милиона години е запазил принципите на хидростатиката; още от палеозойската ера, както казват учените, това същество ревниво се е запазило без големи еволюционни промени. Докато много от дълбоководните океански заселници са променили начина си на живот, наутилусът е останал непоколебим в много отношения. В това отношение поведението на сфинкула у наутилуса представлява особено голям интерес за хистологията.

Не знам дали има най-нови данни в тази насока, все пак клетъчни промени са ставали в продължение на много векове. Наутилусът в това отношение държи първенство в способността си да запазва някои много стари хистологични особености. А на въпроса защо това е така, все още не може да се отговори, както не можем да отговорим откъде идва разумът на направляващия фактор при еволюцията и кой ръководи тези многобройни, най-различни случаи.

Дори като спрем вниманието си само на наутилуса, ние виждаме колко разумно и сърчно прехожда той от едно в друго състояние. Като наблюдаваме хидродинамичния ефект в живота му, можем да кажем без колебание, че има една жизнена сила, която владее над него и го ръководи. Не можем да не видим в това наличието на разум.

Написаното в това есе за Разума в природата е твърде нищожно в сравнение с онова, което би могло да се каже по тази тема. Защото всичко ставащо в Живата Природа несъмнено ни говори за съществуването на един невидим за нас Разум, който организира и направлява процесите в нея.

В ЗАЩИТА НА ПРИРОДАТА

Природата, на която ние сме деца, е едновременно щедра и богата, но и строго загрижена за своята автономност. Нейните закони са вечни и неизменни, колкото кратък и изменчив да е нашият път в нея. Тя е като майка, която зорко следи поведението на своеволното си дете и никога не променя своите възпитателни принципи и любовта си към него.

Залутани в нашето всекидневие, ние много рядко се замисляме за неизброимите блага и щедри дарове, които получаваме от нея.

Човешкото развитие никога не спира. Човекът е създал наука, която разкрива законите на природата и ни улеснява в придобиването на всичко необходимо за нашето съществуване. Това е така, но при рискованите и смели крачки, които правим, ние имаме и задължението да помислим дали с поведението си, с навиците си не увреждаме цялостния живот на нашата майка – природата, а с това и своя живот.

Ако се взрем в живота на трите огромни природни царства на неорганичния свят: минералния, растителния и животинския, ще открием както благодатни за нас източници; така и вреди, които не друг, а ние със своите действия сме замърсили и увредили.

В мъчаливата и сложна лаборатория на фотосинтезата се приготвя храна за всяка клетка от организма в животинския свят, но ние със своите алчни желания и неразумни действия нарушаваме природното равновесие. По този начин, като насищаме въздуха с вредни остатъци и унищожаваме безразборно растителното царство, бавно сами себе си убиваме. Емануел Сведенборг (учен, философ, мистик и теолог), като прониква в светове, които са недостъпни за обикновеното човешко съзнание, идва до заключението, че

ако познавахме каква велика, мъчалива и специфична работа извършват дърветата, то бихме се изпълнили с най-голяма любов и признателност към всяко от тези толкова търпеливи работници – към дъба, към бора, към бряста... Такова отношение е критерий за истински моралното поведение, което трябва да възпитаваме в себе си и в своите деца.

В природата царува целесъобразност на някакъв неподозрян Разум – не се ли съобразяваме със законите му, получаваме тежките последствия на собственото си непослушание. С лошите си привычки и неразумни постъпки тровим дробовете си, сърцето си – целия си организъм; с варварското си отношение към растенията и животните и с лекомисленото замърсяване на водата и въздуха ние унищожяваме богатните извори на нашето здраве. Но на всичко това природата реагира строго и неумолимо, а ние, постигнати от закономерните последици на собственото си неразумно си поведение, все питаме: *Защо!*

Дано навреме да осъзнаем, че защитата на природата изисква грижи и усилия, не по-малки от грижите и усилията, които полагаме за себе си и за нашите близки!

НЕЩО ЗА ИЗВЪНЗЕМНИТЕ ЦИВИЛИЗАЦИИ

Истина е, че ние, земните жители, имаме да урежгане много неща на нашата планета, но въпреки това любознателността и дори любопитството ни карат да търсим живи същества на други цивилизации в гигантския Космос. Ние, които не сме наясно какво има на съседните ни планети от Слънчевата система, искаме да доловим знак, някакъв сигнал от живота на планети от далечни слънца в нашата или дори в друга Галактика.

Нашето техническо *ухо* – с което искаме да *подслушваме* гадена планета, обикаляща около едно от близо 300. милиарда слънца в Млечния път (галактика с диаметър 120 000 светлинни години) – може да долови вълна с някакво число мегагерца, изпратена от друга някоя планета. Дали ще попаднем на планета, която е населена, дали ще улучим момента, когато станцията там работи – всичко това е неизвестно. Ние си поставяме такава огромна и неопределена задача, която дори на пръв поглед изглежда непосилна за възможностите ни. Освен тези 300 милиарда слънца има още много други милиарди галактики!

Въпреки това човекът *слухти*, търси живот и там, където не е проникнало нито едно от човешките сетива, където пространството не може да се мери с нито една от нашите измислени земни мерки.

Открити са стотици планети около по-близки и по-далечни звезди, но сигнали за разумен живот до този момент не са получени.

Такъв е фактическият опитен резултат, но ние не можем да правим окончателни и решителни заключения от него, тъй като по въпросите за живота остават още твърде много неизвестни.

Животът е проблем по-сложен и от галактиките, и от цялата вселенска система. Ние винаги изхождаме от нашите земни условия, търсим живот като нашия, но това е само един усвоен навик, свързан с условията, които съществуват при нас. Нима могъщата, съграждаща и премъдра сила на Природата, ръководена от висшите йерархии, не може да създаде живот, чиито външните белези или сигнали решително да се отличават от нашия? Не е ли възможно някои от съществуващите живи същества на друга слънчева система също да насочват към нас своето ухо? Това, разбира се, е вероятно, обаче нашите сигнали може би не достигат до тях не само поради разстоянието, а защото за тях сигналите ни да са дотолкова непознати и от друго естество, че те да не могат да ги осъзнаят, да ги различат и възприемат. Тогава може и те, също като нас, погрешно да заключат, че на Земята няма живот! Ще бъде ли вярно такова заключение?

Ние вярваме, и то много настоятелно, че Животът е всобхватен и величав – това е наше вътрешно убеждение. На това ни учи и Разумният порядък в цялата природа, но възможностите ни да вникнем истински в него и да го разберем са все още твърде малки.

ПАЛЕОБИОЛОГИЯ

Учените още дълго време ще се занимават с въпроса за произхода на живота, тъй като докосването до тайната на този въпрос изисква не само научна подготовка и всестранна образованост, но най-главното – изисква един съвсем друг и непознат на съвременните биолози начин на мислене.

Животът в своето абсолютно начало е тайнство и загадка. На втори план стои питането: *В каква форма е започнал той и защо за неговата най-висока изява - човека, е трябвало да се премине по дълъг път през неизброимите хилядолетия на развитието.*

Що се отнася до днешната фаза на научните постижения, ние смело можем да твърдим, че всичко е само предположения, допускания и хипотези.

С право познавателният метод се движи от малкото към голямото, от първичните до познатите ни днес нови форми на живот (не последни в развитието). Този път сам по себе налага да допуснем съществуването на първични клетка или „протоклетки“, от развитието на които се е изградил живият, биологичният свят. Дали тия клетки са животински, или *клетки сами по себе си*? А ако те наистина са превърнали се в живи клетки, тогава как е *дошъл* животът в тях? Знае се, че живите клетки, които биолозите наричат *еквивалентни*, притежават ядро и други първични органи. Съществуват успоредно с тях и други категории клетки, наречени *прокариотни*, които са съвсем просто устроени – те нямат ядро и се приемат за по-първични създания на природата. И днес съществуват *прокариотни* клетки – такива са клетките на сините водорасли и бактериите.

Естествено е да достигнем до въпроса: *В какво се състои еволюцията на живите форми?*

Според някои съвременни схващания, тя е в преминаването на първичните клетки от *прокариотен* в *еквариотен* вид. На това място се надпреварват кой ли знае колко и какви хрумвания, допускания и *микро-чудеса*. Всичко това прави чест на учените дотолкова, доколкото то може да послужи като стъпала към достигане на истината. Създателите на подобни хипотези са хора с добрите намерения, стремят се да развият човешката наука, макар че някои от тях, фантазирайки си, вярват и твърдят, че животът възниква *от само себе си*. Но тъй като такова *възникване* е някакво чудо, а пък самите те заявяват, че не вярват в чудеса, то тогава какво излиза? Фактически те несъзнателно и неусетно са станали служители на безнадеждността, която не допуска съществуването на други по-висши светове и по-висши измерения, от които иде Същинският импулс на живота.

Една от теориите за възникването на живота на Земята твърди, че в средата от бактерии и сини водорасли са се образували някак си, *сами по себе си*, нов вид клетки. Според друга теория множество клетки по сините водорасли са се превърнали в живи клетки. Могат да се приведат още редица теории, които довеждат до извода, че живите клетки произлизат от водораслите. Това все пак би било едно потвърждение на мисълта, че морето е утробата на живота.

Има на света хора, които виждат и разбират много повече от това, което на този етап от развитието си ние можем да узнаем. Тези хора казват, че над еволюцията на живота – дар от Животворящия Дух, са работили и работят много Същества с гениални възможности, дадени им във високите духовни полета на Битието. Това са светове, до които човешкото съзнание все още не се е домогнало дори и след дългия път на развитие, извървян от окултната наука през различните исторически епохи; път – съзнателно прикриван от служителите на великата заблуда, която индусите наричат *мая*.

Човечеството ще престане да се лута в догадки и заблуждения някога, когато хипотезите и теориите на спекулативния човешки ум изчезнат, а на тяхно място изгрее прозрението на Висшия Ум в човека. Тогава нашите очи, вече прогледнали за Истината, ще познаят Творческото Начало, което прониква, движи и крепи всичко в света.

ВРЕМЕТО – ЕДНА ОТ ГОЛЕМИТЕ ЗАГАДКИ

За категорията *Време* са написани толкова много съчинения, толкова опити са направени и толкова теории са създадени за изясняване на същността ѝ, но както във физиката и математиката, така и във философията – въпросът все още си остава нерешен. И не само като научна и философска категория, а и като чисто човешко преживяване, съдържанието на думата *Време* си остава загадка. То застава пред нас като една тъжна реалност в часовете на размисъл над портретите, направени през годините, когато сме били ученици, след това – студенти, после тези сега – с белите коси и вече поувехнали лица.

Време има само в материалния свят. Ако се опитаме да си представим вселенското пространство без слънца, без планети; без нищо от онова, което съставлява материалния свят; без светлина и звук – тогава няма да го има и времето. Защото времето е свързано с материята, а в материята винаги стават процеси и има движение.

48

Да си представим екран с изображението на кадър от филм, който поради някаква повреда на преподавателя е застинал, така застинал е и мигът, запечатан на фотографската снимка. Бихме могли да кажем, че в този образ времето е изчезнало. Изобщо фотографията е способ да задържа образа и да прогонва времето. Щом преподавателят се поправи, фигурата отново оживява и веднага включва в себе си потока на времето.

Има ли време без материални процеси и без движение? Материалният свят, в който живеем, представя движение на материята, а щом се появи движението, възниква и времето като мярка за продължителността на явленията.

Домът, в който преминава нашият живот, този физически свят, е изграден от материя, от време и

пространство. Материята има свойствата инертност, протяжност и потребността за вместимост – за пространство; а когато в нея е проникнал Духът, тогава тя е получила дара на силата, тогава е възникнало и движението. А движението на материята е станало причина да се роди Времето.

И така, в началото Словото очертава границите в Битието, от Битието се ражда Материята, която става причина да се появи Пространството и Времето.

Сега светът е пълен с теоризи, които се стараят да изяснят както времето, така и пространството. Според общата теорията на относителността времето е четвъртата координата на нашия континуум, а в пространството, с класическа структура или като огънатото риманово, се извършват самите явления.

Остава един открит въпрос: Съществува ли свят, където представата ни за пространството по триизмерната координатна система не съществува, и в който не е необходимо време? По този въпрос може да се каже следното: Ако съществува свят без физическа материя и без материални процеси, в него не е необходимо да има време. То е излишно, защото в такъв свят всичко би било едновременност. В такъв свят няма да има *по-рано* или *по-късно*. Само в нашия физически свят има различни явления и различно време.

Освен това, ако дадено явление се случва някъде в нашата галактика, сигналите от него достигат до нас сега, но всъщност те са дошли от едно отдалечено минало време. А за друга някоя точка на нашия свят сигналите от същото явление могат да са все още неосезаемо бъдеще. Следователно ние живеем в свят, където сегашното за едни е минало за други – така всеки миг може да се нарече и минало, и бъдеще, а самото настояще е миг, чиято стойност е равна на нула.

Има и още един въпрос – може ли нашето *аз* да е съществувало някога въвн от времето? Отговорът на този въпрос би задоволил човек, който има известно предположение към духовната наука за човека,

природата и Твореца. Тази наука, създадена от хора с разширено съзнание, посветени и ясновиждащи, учи, че съществуват светове и измерения под и над човешкия свят. Под нивото на човешката еволюция са животинският, растителният и минералният, които се ръководят от невидими същества на по-висока степен на еволюция от нашата. Над човешкото ниво на съзнание има светове с повече измерения, каквито са астралният, със своите седем степени, след него е менталният, също с различна степенуваност, и най-горе – причинният свят, където се раждат идеите и откъдето идва вдъхновението на откривателите.

Тези светове не са материални, в духа на това което ние разбираме под думата *материя*, а по-скоро са състояния или степени на състояния, с дименционалност над третото измерение. През тези, наречени в езотеричната наука *полета*, минава човешката манада, устремена към въплъщение. В тези полета не би трябвало да има време, тъй като, както вече се каза, времето се ражда в свят от материя, която е в движение. Тези по-висши светове разбират нашия свят, знаят що е време и когато определят някое събитие, което трябва да се случи в определено за него време, те дешифрират процесите от техните полета по нашето време, за да може да се осъществи дадено явление във физическия свят в точно определения момент. Съществата от тези светове се справят с нашия свят и съзнание така, както ние, които познаваме висшата математика, се справяме със задачите на децата от предучилищна възраст. Ето в тези светове пребивава нашият висш *Аз*, преди да се е въплътим в материята, но заради потребностите на развитието ни са заличени всички спомени: както от нашите минали прераждания на Земята, така и от пребиваването ни в този безвремеви и безпространствен континуум.

ГОРКИТЕ ПОЙНИ ПТИЧКИ

Понякога се замислям върху често повтаряната фраза, че човекът е най-висшето творение на природата и стои най-високо в биологичната еволюционна стълба. Разбира се, никой не може да отрече това, тъй като на Земята, на физическия триизмерен терен, не съществува по-висша форма от човека. Това го казва и всеки, който е прозрял вечната истина за човека, природата и Творческия всемиров дух.

Но защо човек понякога се пита, при това доста угрижено, за своето място като висше творение? Причината е там, че човекът, както за това споменахме и на друго място, е още незавършен образ. В биологичната стълба той е достигнал най-висшата форма и най-прецизната организация на своето устройство, но този човек все още прилича на дете, на което бащата му е купил най-хубавите дрешки, обувки, шапка; но това дете и под хубавото си облекло носи слабости, недъзи, непослушание и незрелия си нрав. Разбира се, има и добри деца, вероятно са повече от лошите, но...

Често в съзнанието ми неусетно се прокрадва мисълта и съмнението: дали наистина човекът е най-висшето създание, не за друго, но поради това, че в нашия живот намесата в природата е страшно безразсъдна и пакостна.

В стремежа си да властваме над съществата, които са по-назад от нас в развитието си, вършим неща не само небомислени, но и жестоки, нарушаваме равновесието в природата, а така пакостим и на себе си.

Човек, който и да е той, лишен от духовната нравственост, лишен от познания за място си в живота на Разумната природа, е обхванат от гибелно самомнение, от егоизъм и корист – все качества, които са достатъчна причина да превърнат света ни в

арена на страдания, на катастрофи и ужаси, защото тези злини могат да виреят само в зловеция климат на безлюбието.

Човекът, застанал на пиедестала на еволюционната стълба, със самонадеяни жестове се заканва да осъществи „прогреса“ на човечеството и така го подготвя, особено в последно време, че виждаме, как неусетно вървим към гибелна пропаст.

Тук могат да се изброят толкова неща, толкова необмислени и опасни стъпки на това, което наричаме „прогрес“, че не би ни стигнало време да ги изброим. А и всеки сам може да види, но тук ще се спрем на един привидно незначителен факт, който недвусмислено показва, че намесата на днешния човек в природата носи гибелни последици за цялата Земя.

Орнитолозите отдавна вече надават тревожни сигнали за едно настъпващо със стремителен марш зло – изчезването на птиците, особено на пойните птици в света, поради намесата на човека. Човекът замърси цялата природа, развали облика на света и задръсти изгледа на естествената красота с комини, блокове, коли и отпадъци.

Прочетох в едно съобщение на орнитолозите, които са установили, че два вида от най-рядко разпространените пойни птици са намалели броя си със 70%, а другите – с 90%.

Ловци, туристи, браконieri – това е съставът на армията убийци на пойните птици, подпомагани от разпръскваните безразсъдно отрови по всички тревни, храстови и гористи насаждения. Само през 1975 година в една европейска страна, която се слави с тенори, баритони, басы, алти и сопрани, са унищожени към 250 милиона пойни птици. Човекът, наречен *венец на Творението*, е тръгнал към собствената си гибел!

Хора, ако не се справим навреме с грубия си материализъм, с бездушния си егоизъм и със студеното си безлюбие, сами ще погубим не само планетата си, но и себе си.

НЕЩО ЗА АТЛАНТИДА

Един прецизно наблюдателен човек има основание да каже, че влакът на човечеството влиза в коловоз, който ще го отведе до една нова Атлантида. Ние не казваме, че това ще стане утре или в някое от следващите десетилетия или векове, но пътят е същият, който отведе една много отдавнашна цивилизация в бездните на океана.

Човечеството е направлявано от Висши разумни същества, но то е и във властта на четирите природни стихии, които според гревногръцкия философ, Хераклит, са: огън, вода, въздух и земя. Всяка от редицата цивилизации в историята на човечеството се е намирала под преобладаващото влияние на една от тези стихии. Тя го възновява, тя го пази, дава му знания и обилни плодове, но и тя е, която, ако стане необходимо, го наказва.

На океанското гръно между Африка и Америка лежи една планинска ивица, която някога е съединявала двата материка и се е наричала Атлантида. Направените досега проучвания от океанолозите, както и всички сведения, които ни дават духовно напредналите и ясновиждащи люде, еднакво свидетелстват, че това е потънал материк, за който твърдят, че е притежавал завидна култура и е бил в развитието си много по-напред от това, което ние днес сме постигнали. Как и защо е потънал този материк, учените не могат да отговорят. Те само констатираат, че това наистина се случило и дават доста убедителни аргументи.

От трудния достъп до потъналия материк се усътановява, че той някога е бил суша, по която е имало растителен, животински и човешки живот. Защо сега този грамаден континент е в мрачните и негови дълбини на океана – за нашата съвременна наука това е тайна.

За загадката около континента Атлантида са дадени редица предположения, научни хипотези и легенди.

Ако се спрем на онова, което може да ни каже науката (тя всякога съдържа, ако не цялата, то поне част от истината), то това ще има отношение към законите на геологията, океанографията и дори космографията. Но науката не е в състояние да каже нещо повече от намерените факти, крайно оскъдни. От нея няма да чуем нищо за причините, които смъкнаха един огромен населен свят под нивото на океана. За тези причини разказват легендите, сказанията и най-вече представители на езотеричните науки, според които на Атлантида е разцъфтявала напреднала цивилизация, многократно надхвърляща ръста на нашата. Хората са били крайно увлечени в грижите си за своето материално благополучие, в задоволяването на ненаситните си желания; имало огромно разточителство на природни богатства, недостойни извращения и жестокости към животни и хора. Увлечени в стихията на този живот, дори хора, надарени с необикновени способности и знания, владеещи природните сили, започнали да употребяват знанието си за недостойни, себични, жестоки и скверни цели. Заслепени от порасналото си самочувствие и сила, от големите си възможности, те започнали да отричат висшите небесни сили, които направляват живота на планетата. На мястото на благоговейното чувство, необходимо за духовния възход на всяко човешко същество, те поставили себевъзхвалата в най-нисшите ѝ степени като гордост и тщестлавие. От всичко най-лошо обаче било това, че като принцип в живота си хората на тази уж напреднала цивилизация поставили лъжата. Тя нахлула във всички кътчета на обществения, семейния и личния им бит. Користта, гордостта и измамата станали господари на целия тогавашен живот.

Така след няколко конкретни предупреждения от хора, които имали дарбата да проумяват върховната воля на свърхинтелигентните същества, движещи събитията в Космоса, континентът Атлантида бавно

започнал да потъва заедно със своята цивилизация, със своята лъжа и с греха да се употребяват висши сили за собствена изгода. Изчезнали и онези способности и сили, които били дадени на човека за доброто и еволюцията на всяка жива твар; сили, които атлантите посветили на тъмното начало.

Като разглеждам положението, в което светът се намира днес, неволно си задавам въпроса: не сме ли се устремили и ние към подобна катастрофа?

Останало ли е поне едничко местенце, неотровено от огромните задушаващи лъжи в обществения и личния живот на хората? Лъжата едва ли не се е превърнала в някаква необходимост за оцеляването ни в този свят! Лъже радиото, лъже телевизията и с невидими крила тази лъжа шества над нас и каца там, където ѝ е угодно. Говори се за мир и щастие, а народите се въоръжават, когато има толкова хора умиращи от глад. Алчните интереси се прикриват зад примамливата фасада на хуманни цели. Заседават конференции, в които се лъже със средствата на изтънчената дипломатична лъжа, правят се неща с привидно благовидни намерения, зад които дебне коварство и злина. Говори се за мир, но той не ще дойде, докато има кланици, докато хората се обучават на жестокост. Говори се за международно сътрудничество, а в скришните депа под Земята се складират все нови и нови оръжия за умъртвяване.

И сега има будни предупредителни гласове, и сега се търсят възможности и пътища за спасение на планетата и човечеството. Светлите сили са я обградили отвсякъде, но човекът трябва да направи своя избор и да намери пътя, който Тихият глас в него му посочва. Дано все още има време за опомняне, тъй като стрелката е отместена и влакът на човечеството е навлязъл в онази опасна гранична линия, която би го отвела до една нова катастрофа, този път със силата на огнената стихия.

ЗА ИНТУИЦИЯТА В МЕДИЦИНАТА

Чувал съм да казват, че медицината не е наука, а изкуство, което има за цел да посочи най-добрите пътищата за лечение.

Физиката, химията, специално хистологията, рентгеноскопията, радиологията и други дисциплини, помагат на човека, който се нарича лекар, да дойде до истината за здравословното състояние на друг човек, наречен болен.

Първата работа на лекаря е да диагностицира заболяването, след което се посочват път и начини на лечение. Интересно е, че Хипократ, наречен *баща на медицината*, още през древността (460 години пр.н.е.), посочва три пътя на лечение: *дума, билка, а може и нож*.

Тук ще обърнем внимание на нещо друго, което някои от лекарите не притежават – това е интуицията. Лекарската интуиция, дори преди рационалния анализ, обхваща състоянието на пациента и вниква в същността на заболяването – такъв лекар няма да пренебрегне данните от изследването, но чрез тях той ще свери точността на интуитивното си прозрение за същността на болестта.

Интуицията, която е параспсихично явление, е в състояние да насочи лекаря при срещата му с болния към правилното лечение. Лекарят с будна интуиция най-често притежава и едно друго качество, което не се изучава във факултетите. То се корени в онази особена връзка между лекаря и болния, която поражда в лечителя спонтанното желание да открие пътя за оздравяването на пациента. Или казано по друг начин: *лекарят да вложи доза обич в своята работа*. Тази обич води своето начало в състраданието и съучастието към страданията на другите – в красивата добродетел, наречена *милосърдие*.

Понякога съчувствието, което е емоционален процес, може за миг да попречи на яснотата и точността на преценките в ума на лечителя; но при онзи, който го има, то е което активира интуицията му и той получава по-пълна и по-ценна информация за състоянието на болния. Истинското лечение непременно е съпътствано от съчувствие и благодат.

От гледището на окултната наука лекарят е човек, който е приел тази професия по призвание. А болестите са два вида: едните – получени поради причини в сегашното прераждане на човека – те са по-лесно лечими; другите имат кармична основа и са нелечими. Ако за някоя кармична болест се открият средства за премахването ѝ, след време се появява друга, която също бива награждавана със званието *болест на века*.

Няма болести, има болни хора, които някога или сега са прогонили от себе си любовта, вярата и надеждата.

ЗА „ПАРАДА НА ПЛАНЕТИТЕ“

Така нареченият *парад на планетите* има значение, но не толкова, каквото му придават вестникарските съобщения и подетата във връзка с това мътва. Той влияе преди всичко на духовния живот на хората от нашата планета. Приливната вълна в моретата и океаните не ще бъде толкова голяма, колкото приливната вълна в човешкото мислене, защото е доказано, че големите събития във вселенския живот или в разположението на планетите в дадена слънчева система не донасят толкова големи физически пертурбации, колкото един нов повей в невидимото мисловно поле на човешкия род.

Очакваните нарушения на гравитационния баланс на слънчевата система от гледището на небесната механика не може да бъде причина за някаква катастрофа.

Огромната маса на Слънцето, която надхвърля 99 процента от масата на всички планети от системата, не ще позволи да се наруши толкова чувствително съществуващият баланс, колкото си представяме ние. Периодите на „годишните времена“ на различните планети са различни. Нашата година има кръгло 365 земни денонощия, но другите планети имат периоди, съвсем различни от нашата година. Меркуриевата „година“ е само 88 наши денонощия, Венерината – 224, Марсовата – 687, Юпитеровата е 11.86 години, Сатурновата – 29.458 и така нататък, докато най-отдалечената – Плутон, има „година“ равна на 248.5 наши години. Тази разлика се дължи на различно положение на планетите спрямо централното светило. Но когато те се наредят от едната страна на Слънцето, пак не може да се очаква значително изменение на гравитационния баланс, освен някои увеличения на приливните вълни на земните водни басейни, които не могат да се нарекат катастрофални.

Човечеството е преживяло редица подобни сензации. На появяването на Халеевата комета, която с опашката си достига Земята, хората реагираха с паника, очаквайки свършека на света, но Халеевата комета мина и замина.

В пространството на Слънчевата система няма да се осъществи никакъв *парад*, защото разположението на планетите няма да е, както си мислят някои, в права линия, а в един сектор, който има своя център в Слънцето и е с ъглова дъга, приблизително една четвърт от окръжността.

Разумната природа няма да създаде земна катастрофа, каквато катастрофа бихме могли да създадем ние – човеците. Дано този, така наречен от пресата *парад на планетите*, ни строи в един парад на доброто, защото ако гравитационните сили на човешкия и държавния егоизъм станат по-големи от благородната сила на човеколюбието, тогава плодовете на разбития атом ще донесат истинската катастрофа. Термоядрената война е по-страшна от небесните тела, които си знаят своя път.

Бащата наказва своите деца, но с мярка, и в това наказание влага мъдрост. Но когато те си играят непредпазливо и с лошо намерение с огъня, наказва ги самият огън.

Така и Слънцето не ще унищожи своята фамилия, след като то е източник на всички блага.

ВАКУУМЪТ НЕ Е „НИЩОТО“

Докато свят светува и докато има на този свят човеци с пробудени умове и с нестихващо желание да проникнат все повече и повече в дълбоката тайна на неживата и живата природа, дотогава все ще се появяват нови факти и явления в човешката наука.

В развитието на физиката като наука, през последните две столетия се направиха огромни, неподозирани крачки напред към овладяване на важни тайни от микро- и макроскопичния живот.

Един основен постулат в астрофизиката е, че Вселената е произлязла от някакъв взрив, станал в непонятно за нас време в някоя точка от безпределната пустота на мировото пространство или във вакуума, който доскоро се считаше за безграничното царство на „нищото“.

Модерната астрофизика твърди, че началото на съществуването на телесни образувания, каквито са галактиките, е самият вакуум, самата сърцевина на *нищото*. Това гръзновено изказване се появи в науката тогава, когато астрофизиците започнаха да твърдят, че нищото не съществува като *нищо*, а притежава известни свойства. Квантовата теория за гравитацията твърди, че време-пространственият континуум не е *нищо*, а среда с определени динамични свойства. Дори в него да няма никакви явления, той е запазил в себе си потенциална мощност за бъдещото си явяване и развитие.

Физиката на елементарните частици намира основание да твърди, че вакуумът има известна структура, някаква микроуредба, която е стояла в застой и небитие до първата експлозия в него или до първото *Да бъде!*, което е долетяло отнякъде като зов за пробуждане след безмълвната огромна тъма на небитието.

Вакуумът не е идентичен с *нищото*. Той е някаква зърнеста структура със запазени в потенциално състояние всички динамични свойства на материята, които познаваме и които съставляват законите и началата на материалната субстанция. Тези, които допускат и твърдят това, казват, че вакуумът е някакъв мъгчалив и могъщ в неизявените си възможности време-свят, плътността на неговите частици е толкова огромна, че той би могъл да произведе от себе си, колкото си иска нови галактики и вселени.

Вакуумът притежава гигантски, необозримо големи енергии. Ние не сме в състояние да твърдим, че той не отделя невидими за нас градивни частици и по този начин вселената расте. И тъй като тя не е стационарна, в недра на мировото пространство се изграждат нови небесни тела и нови светове.

„Какво представлява сътвореният свят? Не е ли той един възбуден и активизиран вакуум?“ – така си мислят физиците-философи. А практичните люде в света, които търсят енергетични запаси, питат: *не е ли вакуумът новият извор на енергия?*

ГЛЕДАНО, НО НЕДОГЛЕДАНО

Казахме, че трябва да уважаваме науката и нейните труженици. Науката гири истината и я гири с любов, гири я без корист и без други недостойни намерения. Пътищата за научните изследвания са наблюдение, от-криване на факти, класификацията им, създаване на системи и накрая, най-трудното – обяснения и издирване на причините на явлениято, в който и дял на научната класификация да се намира то.

Науката, която търпеливо наблюдава и издирва, много често създава трайни форми за средните явления и ги свързва с формули, така както ни учи математиката. Има явления от различен характер, но те се извършват в един строго определен порядък. Например формулата за гравитацията, формулата за интензитета на електрическото поле в някоя негова точка, също за интензитета на магнитните полета – са от един и същ порядък, които някои наричат *Нютонов порядък*. С математиката си служат всички науки, използвайки това, че тя е една от общите науки. А една от главните помощници на математиката е статистиката.

В настоящата кратка бележка ще спра вниманието си върху една публикация, резултат на педагогически и психологически изследвания върху интелектуалните качества на децата в кое да е от редица семейства с по едно дете. В тази публикация от Роберт Зайнер – доктор по психология, придружена със статията на М. Амонашвили, се разглежда въпросът за интелектуалните възможности на децата, свързан с това дали редът на раждане влияе на интелектуалния потенциал на децата и дали той е по-голям при първородното.

Както твърденията на доктор Зайнер, така и критиката на доктор Амонашвили са построени на материалистична база. И при двамата, поне в това което

са публикували, липсва един важен елемент, който е поставен като център на тази книга с есета – а това е първоначалната, не материално-физическата, а духовната дейност на индивида, която той носи като зародък в своя *Аз* като монада.

Доктор Зайнер твърди, че първото дете в едно семейство притежава най-много шансове за блестящ интелектуален напредък и ако в едно семейство има вундеркинд, то най-често е първородното. Като примери той сочи – Паскал, Галилей, Нютон. В полза на това твърдение от доктор Зайнер се явяват изследванията на над 386 хиляди холандски деца на възраст около 19 години. Изводът от това проучване е, че до високо умствено развитие достигат децата на малките семейства, и то предимно първородните. Тези изследователи и техни сътрудници изграждат математически модел за взаимоотношенията на индивидите – интелектуалната база на родителите приемат за 100, а интелектът на новороденото – почти равно на нула. Така бездетното семейство ще бъде: $100/2 + 100/2 = 200/2 = 100\%$. Щом се появи първото дете, интелектуалното ниво на семейството е: $200/3 = 67\%$. А ако се роди второ дете, по формулата ще получим: $100/4 + 100/4 + 4/4 = 31\%$.

Изводът от тези пресмятания е, че само единственото дете има най-високо интелектуално равнище.

Преди да приведем възраженията на г-р Амонашвили и преди да изкажем нашето становище, да се обърнем към мъдростта на народите през вековете. В българските народни приказки се казва най-често, че от тримата братя най-умен е най-малкият. Той успява в това, в което не успяват първите двама. От трите сестри в приказките двете първи са по-глупави, а третата е по-умна и тя се омъжва за царския син. Защо нашият народ е създал в народното творчество този образ? Ако ние при решаването на някой труден проблем прибъгваме до фолклора, защо при този случай да не се вгледаме в това, което ни поднася той? Не се ли изправяме с този народен разум в обратен ред

с доктор Зайнер? И този ред, взет от народните сказания, не противоречи ли на това, че някога всички деца в семейството е трябвало да се подчиняват на първородния, само защото е първороден, а не защото той носи най-голям интелектуален заряд?

Проблемът, доколкото това е проблем, ще намери своето разрешение, ако го разгледаме не само биологически, но от една по-група – духовна позиция, която ще бъде представена, след като приведем тук някои статистически установени факти. Доктор Амонашвили отбелязва в своите възражения следното: при изследване на интелектуалното развитие на 5600 деца – момчета и момичета от Холандия, е установено, че учените не са открили никаква интелектуална разлика в дадено семейство между първото дете и другите деца. Множество изследвания върху този проблем не са потвърдили изводите на Роберт Зайнер. Тези учени считат, че има още други фактори, които той не взема в съображение. Един от тези фактори е влиянието на външната среда, отношението на детето към родителите му и още редица други, които е трудно да се изброят. Формулата на Зайнер остава дори без значение, защото тук ние не боравим със закономерностите на неорганичната природа, а с живот, при това живот на човек, и то в такава възраст, когато всичко в съзнанието на детето е още като неизяснен калейдоскоп на картина.

Освен всичко казано дотук, ще трябва да се добави не нещо случайно пропуснато, но изключително важно. Човешкият живот за повече от хората, които населяват нашата планета, е все още неразгадана тайна. Ако разгледаме човека от гледището на езотеричното учение, дадено на човечеството от посветени мъдреци, ще трябва да кажем, че представените по горе научни изследвания са подобни на детска игра. Авторите им са хора с материалистичен светоглед и те допускат огромната грешка като твърдят, че човешкото съществуване се ражда на света с нулева стойност в своето развитие. Вярно е, че детето, като че нищо не знае за

света, в който идва, но дълбоко в неговото непробудено още *азово съзнание* се намира онова радиоактивно зрънце, в което се таи зародишът на всичкото знание, което то носи от предишни свои инкарнации. Детето, което иде на света, се явява с един човешки документ, в който се съдържат всички минали и бъдещи предразположения, които за наблюдателните родители и близки се изявяват като индивидуална особеност още в много ранната детска възраст. Малко ли са случаите на деца с посредствен интелект и слаб характер, родени от хора с ярки интелектуални качества и висока култура? Децата на гениите не са гени. И обратното явление се наблюдава – изключително даровити и интелигентни деца, родени от напълно обикновени родители.

Хората често допускат фаталната грешка да смесват понятията „интелигентност“, „образованост“ и „духовно пробудено съзнание“. В разговор с една жена чух нещо, което ми направи дълбоко впечатление. На моята похвала за това, че е умна, тя ми отговори: „Аз съм по-скоро добре образована, но не съм толкова умна“.

ЖИВИТЕ И МЪРТВИТЕ ЛИСТА

Когато човек не знае нищо за невидимата и скрита причина на дадено явление, той започва да се лута в догадки. Още в далечната древност хора, посветени в тайната на живота, са твърдели, че всеки обект от биологичното царство – растение, животно или човек, представят същност, облечена в материална обвивка и недостъпна за ретината на окото. Разликата се състои в това, че в растителното царство отделните видове и екземпляри имат нещо, което е еднакво; при животните се появяват признаци за бледа специфичност; а у човека вече всичко е окончателно индивидуализирано.

Какво е то – това неизвестно, невидимо? Какво представлява така наречената от нас *същност*?

Живият и откъснатият лист от едно и също дърво имат еднаква форма, еднакво устройство, а и другите им белези също са еднакви. Те обаче се различават по това, че живият лист продължава да служи на онази скрита причина, която е създала дървото, а откъснатият лист е вече в конвейера, който води към смъртта.

66

Нека преди да продължа за листа, да вмъкна следната забележка: всичко онова, за което говорят мъдрите и посветени люде и което от множеството се е отхвърляло като недоказано и несъвместимо с установените мисловни модели, по-късно се появява в научни публикации като най-нова истина. Без да бъдем безрезервни поклонници на научните публикации, вярвайки в истините, изнасяни от зрящи, посветени люде, считаме науката за помощник на истината, защото учените по груг, предимно експериментален начин, извеждат в зрителното и мисловното поле на публиката онова, което тя е отхвърляла, макар да го е чула от мъдреца.

Какво липсва на откъснатия лист, че той вече е поел, макар и бавно, по пътя към смъртта? Тъй като

човек още не е измислил отделна дума за тази липса, ще я наречем *живот*. Щом е така, тогава какъв е изгледът на този живот, каква е неговата същност? В различните степени на развитието си той се проявява по различни начини: На материално поле той е веществена организация от клетки, свързани помежду си в някакъв порядък; на енергийно поле той е средище на протичащи през него електромагнитни течения, които съвременната наука е успяла да фотографира в обстановка на високочестотен електричен разряд в газ. Така около живите форми, например листо на дървото или пръст на човешка ръка, е заснето някакво сияние, което при откъснато листо се вижда как то постепенно гасне, докато листът стане *мъртъв*.

Този опит, който в науката е наречен *ефект на Кирлиан*, по името на откривателите му – семейство Кирлиан, жители на Краснодар, е приет от науката като истина. Необяснимо е тогава, защо твърденията на ясновидците, които много преди това са говорили за сияния, произтичащи от биотоковете в живите организми, се поставя все още под съмнение при голямата част от хората.

Ние, които вече не вярваме на заблудата, че материалният свят се е самосъздал, и вярваме в Разумната творяща същност, от която произтича Животът, казваме, че всичко в живите организми зависи от тази невидима мрежа на протичащи енергетични токове. Нейното добро състояние и цялостна хармония създава хармонията и доброто състоянието на човека, а нарушенията ѝ, резултат на неправилни, безразсъдни постъпки, на отрицателни мисли и чувства създават прекъсвания, дефекти и затъмнявания на онова светещо жизнено поле около човека, наречено негова лична аура.

На вярващите и виждащи люде не е необходимо да се доказва посредством *ефектът на Кирлиан*, за да се убедят в истината за живота. Те имат това доказателство като дар от пробудената им душа, от интуицията им, но тези ефект е необходим, за да

се пораздвижи материалистичният разсъдък на духовно спящите. Науката ще се яви като добър помощник на устремената светла мисъл на човечеството. Тя ще разнука черупката на ред заблуди, както понякога страданията разрушават омагьосаното спокойствие на леността и събуждат умовете да помислят за вечните истини.

Понякога едно ръкостискане, един поглед или усмивка могат да пробудят съзнанието на един духовно спящ човек. Друг път някой навлезе в аурата на въздействаща сила на просветен човек и започва да мисли по нов начин, променя се посоката на неговото движение, обръща се към Духовната светлината. Малцина са още тези, които намират пролука в черните облаци, сред привидната безутешност на нашето време, за да прозрат виделината на идещия ден.

Висококачествените състояния на биотоковете създават доброто, положителното и възходящото състояние на човека. Добрите, светлите, доброжелателните мисли повдигат тонуса и разведряват духовното, мисловното и емоционално небе на всеки човек. Ненавистта, омразата, завистта, подлите помисли и постъпки разрушават живота ни и влияят дори на окръжаваща ни среда. Не е приумица това, което стари люде казват, че лошотията на хората разваля и времето.

Аз съм истинската лоза и Отец ми е земеделецът. Вие сте пръчките на тази лоза – се казва на в Свещената книга – Всяка пръчка, която дава плод, се почитва, а тази, която не дава плод, се отрязва и хвърля в огъня.

За какъв плод става дума? За плодовете в умствения и емоционалния свят, за плода от добрите дела на Земята.

При всички тези хаос на времената, които изживяваме, ще дойде лозарят, ще прегледа лозето си и ще отреже пръчките, които са определени за клагата, безплодните. На други ще оправи пътищата и ще чака търпеливо деня на гроздобера.

Все още има люде по този свят, които не вярват, че от самите нас зависи дали ще бъдем откъснатият или живият лист на Дървото на Живота, който ще трепти в хармония с другите, ще приема даровете на слънчевата светлина и ще отделя от живота, приет от Слънцето, дял за всички, които ще се приютят под короната на Великото дърво.

ЕДИНИЦАТА

Математиката е обща наука. Тя не открива явления, тя не създава процеси, нито поучава човека в духовно-нравствения и етичен смисъл на гумата, но поставя в ред и порядък явленията, обобщава законите и дава пълен, кратък и нагледен израз. Математиката не е обществена наука, но чрез статистика и определяне на величините на обществените промени дава лесно разбираема картина и представа за хода на обществен процес, а също и за количеството на производствата. А за хода в духовното и интелектуално развитие на човека, тя дава количествени цифрови и геометрични нагледци.

Математическата наука има и една друга страна – тя понякога загатва за все още неизвестни ни, но предполагаеми явления. Ако сравним тези явления с математическата закономерност на познатите ни вече явления, посредством математико-логическите изводи започваме да се доверяваме на идеята, че и предполагаемите истини също съществуват, както и доказаните.

Вярата на човека в математиката понякога го кара да търси доказателство за нещо, което е вън от възможностите му да го види и дори да си го представи; а след като математиката го загатва с безмълвния език на формулите, то това нещо би трябвало да съществува.

Хората с нагласа към духовното – философи, учени, кабалисти, астролози, казват: *щом като в математиката съществуват ирационални числа, то непременно има и ирационален свят*. Имагинерните математични величини отговарят на имагинерни духовни светове. Ще кажете: *Къде са тези светове?* Отговорът ще получите от една категория хора в света, които имат жив и непосред-

ствен контакт с тези светове. Например тези, които са разговаряли с петричката ясновидка Ванга или други ясновидци, знаят за тези светове. Не винаги обаче хората, надарени с такава свръхсетивна чувствителност, имат и съответната духовна култура, и знанието да обяснят това, което спонтанно виждат и чуват, затова те не дават обяснения.

След това отклонение редно е да се върнем към темата на нашето размишление. В нашия земен триизмерен свят най-малкото число е едно. Същото това число – едно, е най-голямото число в духовния свят. На Земята, и изобщо във всеки материален свят, има много единици като бройни на неща от един и същи вид. В духовния свят единицата не се повтаря. Под единица в този духовен свят се подразбира Великото Едно, а множествеността – това са части на Едното. Това Едно би могло да се види и в нашия свят, но то е достъпно за тези, които знаят как да Го открият. То е Божественото начало във всеки човек и Лъчите му във всички души от всички светове съставляват цялата Божествена Виделина. Изводът от това е, че нашето схващане за отделността е илюзорно и че всички хора, от видимите и невидимите светове, съставляват единството на човечеството, макар и все още неосъзнато.

Ако хората биха осъзнали това единство, те нямаше да се отнасят помежду си така, както сега. Но има и така наречени *сили на тъмнината*, неслучайно допуснати в еволюционното развитие на човечеството, които препятстват на това осъзнаване. Те внушават мисли и чувства на разделение и враждебност в хората, за да се забави денят на тържествуващата Любов. Въпреки че Бог може в миг да преобрази световната дисхармония и омраза, заради Любовта си Той ни оставя сами да сторим това, за да бъдем свободни, когато избираме Любовта му; за да станем устойчиви в Доброто и за да достигнем заслужено плодовете на Обещанието му.

Дали написаното тук е истина, всеки може да провери в себе си. Хората, освен будно съзнание, имат и свят на съновидения, където се откриват истини за миналото и бъдещето; нещата в съня стават така, както никога не биха се случили в света на будното ни съзнание. В съня си ние навлизаме в други измерения, получаваме отговори на важни за нас въпроси.

Сънищата ни навеждат на мисълта, че и в геометричните ни възприятия има различия. Те са поради това, че ни е трудно да влезем в същността на четвъртото или на по-висшите измерения. Всеки който е учил геометрия, познава триосната пространствена координатна система. Той може да си я представи, да я начертае, както и да решава чрез нея всички стереометрични задачи. Той обаче не знае посоката на четвъртата ос, която би трябвало да е перпендикулярна едновременно на трите. Възможно ли е това? За нашия свят е невъзможно, но за оная дименсионалност, в която съществува тялото тесаракт, е възможно.

Ние не познаваме дори четвъртото измерение, а искаме да видим образа на Великото Едно, което съществува в необозримия за нас свят на безкрайните измерения.

Как ли бе изглеждала картината на художник, изобразяваща бедният човешки ум и огромната му гързост!

МЕЖДУ МАКРО- И МИКРОСВЕТА

Ние живеем в един свят, който във физическо и духовно отношение е само частица от целокупния свят. Това е така, защото не познаваме и не осъзнаваме нито деменсиите на физическия временен свят, нито вечността на духовния свят. И двата свята са едно и също творение на великия градивен Разум, но единият е за вечен живот, а другият – етап от класовете на великото училище, наречено *еволюция*.

Ние осъзнаваме нашето вечно духовно начало само в изключителни мигове от съществуването ни на Земята, когато се пробуди заспалата ни от векове душа. Това пробуждане за отделните индивиди става по различен начин и по различни причини. Интуицията ни и нашата вяра ни въвеждат във великата съкровищница на Духа и ние проумяваме, че сме частица от Великото Едно. Този миг е индивидуален и различен за всеки човек; той не подлежи на доказване, защото е извън границите на нашите сетива и земна логика. Толкова за духовното начало и духовния свят, разумяването на който продължава вечно.

Що се отнася до физическия и материалния свят, който е също дело на Великата премъдрост, неговото познаване в известна степен е във властта и на онези методи на науката, които успяват да надникнат до дълбините на материалния порядък, до които нашите възприятия не могат да достигнат. Ние, днешните хора, сме на такова място в природата, от което не можем да обгърнем нито микросвета, нито макросвета. Сведения за макросвета, макар и непълни, получаваме от астрономията и общата космология.

Засега ще обгледаме микросвета дотолкова, доколкото науката е успяла да го обгърне и прозре. Естествено е да се запитаме тук кое е най-малкото тяло в природата. Някои ще кажат – молекулата, други – атомът,

а трети – електронът. Отговорът, който ни дава съвременната наука, е, че най-малките градивни частици на материята са елементарните частици – електрони, протоните, неутрони, но има и още по-малки от тях, това са кварките.

Както за макрокосмичните величини, така и за микрокосмичните, на помощ идва сравнението, което макар и да не показва свършената същност на нещата, е все пак един помощен познавателен метод. Ако увеличим една от по-егрите мравки 10 милиона пъти, тя ще има дължина 1 километър. Помъчете се да си представите какво би представлявала тази мравка, ако я увеличим 10 милиона пъти – а 1 билион пъти? Тя тогава ще има дължина няколко километра. Ако увеличим човека 1 милион пъти, той ще бъде висок 1700 километра, а четирима такива човеци ще образуват дължина малко повече от дължината на земния радиус. Увеличена толкова пъти, Айфеловата кула ще бъде близо до Луната. За да стане видим атомът на водорода или на протона, това увеличение е недостатъчно. Нужно е още едно увеличение от около 100 000 пъти.

Ето в какъв свят живеем ние! От една страна е микросветът, а от друга – макросветът, за обхождането на който дори до последните видими галактики са необходими над 500 милиона светлинни години!

Какъв би бил човек, какво ще е устройството на неговата душевност, ако той не се вълнува от това величествено мироздание! А има хора на нашата планета, и то в наше време, които не понасят въпросите от духовен и нравствен порядък. Според тях човек трябва да вкуси от всички сетивни блага на този свят, без да държи сметка за начините и средствата, чрез които ще ги получи. Такова отношение към живота е в основата на войните, неправдите, убийствата в света. Човешки същества само на вид, тези хора презират и съзнателно принизяват духовните ценности, защото се боят да не бъдат изобличени и да пострадат интересите им.

С величествен разум е построен светът, в който живеем, необозрим по размери и с чудно устройство е той! А човекът, затворен между синорите на микро- и макросветовете, очаква някакво щастие, което никога няма да дойде, ако не възлюби своя Творец, ако не повдигне физическия си, и духовния си взор към Него и ако не приеме Неговия закон, който се нарича Любов!

ДВОЙНОТО РОБСТВО НА ИСТИНАТА

Един от ярките примери за привидно деликатната, но упорита борба за освобождаването на истината от робството на илюзиите, е въпросът за оспорваната от някои хора стойност на културата, която са притежавали древните жители на Мексико, Гватемала и Перу.

Както е известно от историята, през XVI столетие в тези земи са нахлули с варварска злина завоеватели. Това нашествие е известно като едно от няколкото жестоки нахлувания на алчни завоеватели, каквото е било например хунското нашествие в Европа, завоеванията на ислямските орди и някои други подобни събития, с каквито са изцапани страниците на човешката летопис.

Без да имат и най-малко понятие какви са народите, които те искат да поставят под своята власт, без дори да подозират каква непостижима култура имат тези издигнати племена, например маите в Мексико, завоевателите грубо, фанатично и с яростта на грабителите са искали да насадят едно псевдохристиянско учение, обработено от инквизицията. Много историци са се опитали да проникнат в тайната на учението на маите, чиято езотерична дълбочина остава все още непозната за човечеството, защото то е било изградено върху дълбоките древни науки за вселената, за звездите и за пътя с тайни произход на човешката душа. Испанските завоеватели, изпълнявайки поръченията на невежите крале, започнали да унищожават йероглифните ръкописи на маите, запалили библиотеките, както се е случило някога и с Александрийската библиотека, унищожена от ислямските завоеватели. Католическите завоеватели убивали и изгаряли на кладбищата учениците и жреците на тайното учение на маите. Както справедливо обясняват някои историци, не искали поробените от

тях да знаят, че са синове и потомци на народ със завидна култура и цивилизация, защото на испанците са били потребни безпросветни и подчинени роби.

Истината е в робството. Далеч някъде в хилядолетията се крие първата робия на истината. И днес, както и тогава, се преследва всяко езотерично учение. Кой ще освободи истината?

Четем, че в XIX век са останали три от ръкописите на маите. Предполага се, че те са оцелели в годините, когато вилнеела испанската невежа тълпа на конквистадорите. Но каква е била съдбата на лорд Кингсбъро, който публикувал книгата „Мексиканската древност“ през 1648 година? Неизвестно е защо житейският му път завършва в затвора и как книгата му попада в Дрезденската библиотека. Тя съдържа ръкопис с обширни сведения за небесните явления, резултат от стриктни наблюдения на астрономите май в продължение на хилядолетия. Втори ръкопис на маите, открит от френския учен Леон дьо Рони, се намира в Парижката библиотека, трети, наречен Магридски, е в Испания. Това са ръкописи, създадени преди нашата ера.

Върху териториите на Мексико и Гватемала се намират останки, които напомнят древногръцките храмове, а те са строени преди Христофор Колумб. Не ни ли подсеща това за съществуването на изчезналата Атлантида?

И днес има истини, които са в робство. Но всяко робство си отива с времето. Историята ни доказва това.

ГРИЖИТЕ ЗА ПОКОЛЕНИЕТО

Както лекарите, така и всички обикновени хора от по-ранните поколения, и особено мъдрите наставници и Учителите на човечеството, са казвали, че грижата за детето не трябва да започне от деня, когато то се появи на бял свят, а още от майчината утроба. Дълго време тази мъдрост е била пренебрегвана и резултатите на това нехайство не са отминали незабелязани. Затова вече все повече хора се замислят върху този толкова важен и пренебрегван до сега проблем.

Грешките, правени в началото на нашия век, поради което детската смъртност тогава е много голяма, за съжаление и сега се повтарят по различен начин. В наши дни бременните жени забравят, че отговорността за доброто здраве на детето не започва от деня на раждането му, но много по-отрано, когато в родителите е узряло решението им да имат дете.

Има много съвременни жени, които не желаят или не могат да променят режима на своя живот и вредните си навици за доброто на заченатия в тях плод. Те употребяват алкохол, пушат, пълнят съзнанието си с отрицателни, грозни мисли, емоции и картини; а това се отразява зле, както на физическото, така и на психическото развитие на детето. Тези майки не се замислят върху възможните последствия от тяхно безотговорно и лекомислено поведение, но природата не толерира лошите навици, а изисква съзнателно и разумно отношение към неотменимите и мъдри закони, вложени в нея.

Изследвания, свързани с болестите и смъртността при децата, доказват, че в страни, където вместо равнодушно отношение към майчинството и детството е налице специално внимание, медицински надзор и грижи от страна на обществото, детската смъртност рязко

намалява. Например в Русия по време на царския режим, на 1000 родени деца за една година са умирали 273 от тях, докато по-късно, след създаването на специални институти за закрила на майчинството и детството, смъртността при децата намалява 10 пъти. Според Таболи, член-кореспондент на медицинските науки, през първата седмица от раждането си детето се адаптира към новата среда така, като космонавт преминаващ в състояние на безтегловност. Както космонавтът, така и новороденото не притежават никакъв имунитет – единият към безтегловността, а другото – към новата среда. В този негодям, а доста кратък срок, управлението на организма е във властта на катализатори-ферменти. Когато някой от тези ферменти отсъства, появява се съответната реакция. Най-важното за новороденото в този период е правилната обмяна на веществата. Да се установи неправилност в това и да се вземат съответните мерки, е доста трудна задача при новороденото. Затова майката трябва да осигури на нероденото си още дете здравословен режим, както в своето хранене, така и в целия си личен живот. Нейните мисли, чувства, душевната ѝ нагласа неминуемо дават отражение върху детето, което ще се роди.

Хората не са в състояние да знаят какво точно става в новороденото, когато то неутешимо плаче, има неспокоен сън или други неразположения, но майката би трябвало да знае, че това има връзка с нейните състояния преди то да се роди.

За да има здраво и щастливо дете, по време на бременността тя трябва да води най-хигиеничен и хармоничен живот. Важно е да има светла оптимистична мисъл, добри и благородни чувства, изпълнени с любов към всичко в света; да търси красивото навсякъде и да живее здравословно, във връзка с хармоничните образи в природата. Важни са също така и храната с повече плодове и зеленчуци, и разходките на чист въздух, и музиката, която повдига духа и внася мир и хармония – всички тези фактори изграждат здравето, красота-

та, добротата и дарбите на детето, което майката ще роди.

Както възрастните, така и новородените притежават свой жизнен ритъм. За децата той е още по-прецизен и по-деликатен. За детето е от особена важност да има в ежедневието му установен ритъм на хранене, сън и бодърстване. Разбира се, основното е то постоянно да усеща любовта и нежното, грижовно отношение на своите родители.

Изобщо животът на майката и детето, който дълго време след раждането е задръжен, трябва да бъде музикално-хармоничен. Тук под музика ние разбираме не само изпълнението на мелодия с глас или на някакъв инструмент, но живот с такава точност и хармония, каквито се изискват при музиката. Също и традицията при отглеждането на детето, наречена *люлчина песен*, не е случайна и без значение. Ако хармоничните трептения на гаден тон или песен се отразяват благотворно на растенията, колко повече те ще са от значение за един млад, възрастващ човек.

ЗАДАЧАТА НА НАШЕТО ВРЕМЕ

Хората на нашата планета имат да разрешават множество основни и важни проблеми, които засягат Земята и живота ни като нейни жители. Но кой знае по каква причина съвременността ни се втурна към необятното космическо пространство. Ако това е само стремеж към откриване на вселенските тайни, е нещо добро и приемливо, но ако тези, които сме нарекли космонавти, били те теоретици или изпълнители, го правят заради властовите амбиции и надпреварата на гържавите в икономическо или военно отношение, положените знания, усилия и жертви са напразни.

Ние живеем на една малка планета от Галактиката Млечен път, за която знаем все още малко, за да кажем, че вече ни е омръзнало да я изследваме. И толкова въпроси, и толкова закони чакат да бъдат осветлени от науката, че трябва да се почувстваме свенливо за къснели за тяхното разрешаване.

Всеки от жителите на планетата Земя трябва да знае, че живее на едно благодетелствано кътче от Слънчевата система, защото нашата Земя, в сравнение с другите планети от тази система, е най-богата на растителност – това благодатно царство на Живата природа. Природните закони на нашата Земя са така взаимно координирани, че за всяка жива и нищожна твар е осигурено основното за нейното съществуване.

И сега, при този технически напредък, ние се страхуваме, че можем да се унищожим взаимно. Какво направиха обществените дейци, какво направиха учените със своята наука, какво постигнаха папите, патриарсите и всички религиозни чиновници, за да са излишни тези страхове и да не треперим за живота и съдбата на невръстните деца? Ще помогнем ли на това изостанало човечество, ако открием някои нови константи

и закони в устройството на вселенския живот? Не бива да бъдем против усъвършенстването на науката, не е лошо да мечтаем за един всемирен живот, дори извън пределите на Слънчевата система, но преди това трябва да уредим така наречените *малки неща*. Те са камъчетата, за които нашият българин казва, че прекатурват колата.

Животът върви напред, но редом със светлите крачки на науката едно мрачно начало, допуснато в живота, тегли назад развитието на духовното ни начало. Един тъмен демон в самите нас, облечен в различни примамливи одежди, печели точки в борбата си със Светлината. Това е егоизмът, както на отделния човек, така и на народите. За този проблем няма място в дневния ред на научните конференции и симпозиуми.

Дали дивият стремеж към завладяване и властолюбие все още господства, макар и по един доста завоалиран начин в сравнение с отминалите времена. Ние си позволяваме да търсим грешки във вселенския живот, който е разумно устроен, закономерен и съвършен. Не е ли по-добре да насочим по-голяма част от силите и вниманието си към изправянето на нашите земни и човешки недъзи, преди да се занимаваме с Вселената?

НИМФЕЯ ЛОТУС ИЗИС

*Светът ще се изпълва със
знание за Живата природа.*

Биологията, науката за живота, има три главни отдела. Единият от тях обхваща растителния свят, вторият е светът на животните, а третият е животът на човека. От далечни времена мъдреците на света, Учителите на човечеството, говорят, че светът, който ние познаваме със своите сетива, е пълен с мъдрост, вложена още при неговото създаване. Вярно е това, че тези пет *прозореца* на нашите сетива не всякога са достатъчни, за да проникнем зад завесата на Великата мистерия, но напредващата наука и пораждащата се нова надежда показват на чувствителните души, че във всяка жива твар, от привидно най-нищожната до гениалния човек, има частица от Всемирния живот. Само нашето незнание е причина да имаме сегашното отношение към растителния и животинския свят, които са подвластни на непознати ни разумни закони и сили.

Ние не знаем на какво в тези светове имаме право да сме разпоредници и от какво да се ползваме, за да поддържаме своя живот на Земята.

Разумната природа храни всички живи твари с храна, взета от растителното царство. Безразборното и варварско унищожение на горите, на полезните храсти и плодните дървета не е позволено и е осъдително, както от науката, така и от съграждащия принцип на живота. Запитали ли сме се дали растенията са лишени от някаква своя специфична чувствителност, когато ги унищожаваме, и защо те могат сами да си лекуват нанесените им рани? Може би ще се усмихнем, когато ни кажат, че растенията чувстват., а биолозите твър-

дят, че те нямат нервни клетки. Но с растенията са направени изследвания със съвременни технически средства, при което се отбелязва диференцирана реакция в различни ситуации, факт ясно говори за наличието на някаква особена чувствителност.

Ние не знаем с кои части на техния строеж те реагират, но при опитите, които е направил проф. Пушкин с една водна лилия, наречена Нимфея Лотус Изис, поставена до човек, който изпитвал едно след друго най-различни състояния – гняв, радост, уплаха, растението реагирало с различни вълнови трептения. Има сведения, взети от други изследвания, които показват, че растенията усещат както музиката, така и близкото присъствие на жестоки хора, извършили наскоро злодеяния.

След казаното по-горе за растенията, много е лесно да разберем как животните усещат и преживяват жестокостите, които извършваме над тях. Щом като живата растителна клетка реагира на амплитудите на човешката психика, колко повече това е възможно при животните.

Като пример за това, че ние, хората, не познаваме тайната на живота, скрита в много видове от растителното царство, желая да посоча нещо от това, което прочетох за едно странно растение, срещано във високите Алпийски планини. Един известен учен биолог, навярно ботаник, е проучил особеностите на това растение, което проявявало учудваща способност да осигури поколението си. По един непознат за науката начин то можело да разтопява снега около себе си, за да паднат изхвърляните от него семена направо върху растителната почва, а не върху снега, където вероятността да загинат е голяма. Това растение имало способността да отделя преди изхвърлянето на семената известно количество топлина за разтопяването на близкия до него сняг. И до днес за науката е тайна откъде идва тази енергия, превърната в топлина. Едно от възможните предположения е, че растението, преди

да настъпи изхвърлянето, е акумулирало в себе си енергия от Слънцето, за да се брани от смразяващия студ. Тази енергия е превърната в топлина.

Една родственица на тропическите орхидеи, наречена Орхидея Охрис, голяма красавица, притежавала един крайно оригинален начин за своето оплождане (опрашването). Външно цветът на орхидеята напълно приличал на дива пчела. При това този цвят изпускал от себе си аромат, напълно сходен с този на пчелата. Дори влакътцата, които имал той, напомняли за влакътцата на женската. Мъжкият търтей, привлечен от аромата, се докосвал до тях и така се изсипвал прашецът-оплодител. Открилият измамата търтей отплатил, но орхидеята вече имала своето опрашване. Не е ли това един странно заплануван метод?

Науката все още не приема това, че Разум, който действа от едно по-високо дименсионално поле, наречено *причинно*, ръководи всичко в природата и това учудва не само обикновения човек, но и естествоизпитателите.

Човекът е едно от най-висшите създания на природата. Той е снабден с индивидуалност, със самостоятелна мисъл, и трудно може да си представи как животинският свят проявява разумни, целесъобразни действия. Знае се, а и статистиката го е потвърдила, че когато предстои някакво бедствие – наводнение или земетресение, животните проявяват необичайни действия, сякаш предупреждават мислещия човек за приближаващата се опасност.

Светът на растенията и животните ни довежда до един по-широк хоризонт за размисъл и разбиране.

Природата ще разкрие някога своите тайни е казано в една древна латинска пословица. Трябва да сме сигурни в това.

АДРЕСЪТ

Когато човек се увлече в астрономическите явления, вглеждайки се внимателно в научните факти, започва да разбира и осъзнава съществени неща, както за себе си, така и за човечеството. Това повдига духа му, разширява съзнанието му и някак по-светла и свежа става мисълта му.

Не без мъка и не без жертви се е стигнало до сегашното състояние на астрономията. В борбата за установяване на научен поглед, поне дотолкова, доколкото съвременната наука може да ни послужи, има изключително забележителни и трудни периоди и събития, които трябва да се споменат. Най-напред Николай Коперник трябваше да премине през доста мъчителни препятствия, докато пробие мрака и въдвори хелиоцентричната форма на мислене. Геоцентризъмът, който е по-приемлив за невежия човек, едва бе заменен с истинската хелиоцентрична система, и то с много жертви и борби. Галилей, Кеплер, Нютон едва проправиха път на истинската мисъл, а Джордано Бруно трябваше да умре мъченически на кладата заради тази истина.

86

В астрономията трябваше да бъдат въведени нови мерки и нови понятия за разрастващия се хоризонт на познанието. За гигантските разстояния се наложи да се приеме разстоянието *светлинна година*. Това е разстоянието, което светлината изминава за една година, движейки се със скорост 300 000 километра в секунда. Като се знае, че денотоцието има 86 400 секунди, а светлината изминава 300 000 километра в секунда, ще получим $365 \times 86\,400 \times 300\,000 = 9\,456$ милиарда километри. Това е невъобразимата дължина на светлинната година. Нека се вземе под внимание, че най-близката до нас звезда се намира на 4,3 светлинни години. Колко близка е до нас Луната, ще си спомним, като научим, че разстоянието Земя-Луна е 384 000 километра.

В заключение на тези думи ще кажем, че човекът, застанал срещу Вселената, е безкрайно малка пращинка, но чудото на този микрострой е в това, че той може да мисли и да заключи, че Вселената със своите мъдри закони е сътворена. Към подобни изводи ни отвеждат и фактите, че в това, което се нарича *куп от галактики*, има размери между 15 и 20 милиона светлинни години. Айнщайн твърди, че наистина Вселената е безкрайно голяма, но все пак има някъде граници, което отново потвърждава мисълта, че тя е сътворена.

Тук аз изнасям една съвсем малка част от знанието за Вселената, с намерението четецът да се увери в точността и разума на законите, а не за да се запознае цялостно с науката за звездите. Хората трябва да приемат истината, че се намират в един целесъобразно изграден свят и да заживеят в хармония с него.

Човекът е мислещо и съзнаващо същество, и затова той знае името си и своя *адрес* сред необятното звездно пространство. Ето аз мога да кажа, че живея във Вселена с гигантски звездни системи и на една от тях е спиралната галактика Млечен път. В нея, редом с над 200 милиарда звезди и планети, се намира Слънчевата система, където съм аз – homo sapiens, и съм на около 28000 светлинни години от центъра на Млечния път – във вътрешния край на ръкава Орион; така че гледайки към съзвездието Орион, аз гледам към края на Млечния път. Около Слънцето на тази единна Слънчева система обикаля по орбита моята планетата – Земята; в югоизточната част на един от земните континенти – Европа, е Балканският полуостров; там се намира страната България и града София, където аз сега живея. Но аз съм гражданин не само на София и България – аз съм жител и на Европа, и на планетата Земя; на Галактиката Млечен път и на Вселената. Така описаният мой адрес не казва всичко, но главното е, че аз, макар безкрайно малък, съм жител на тази необятна Вселена и съм създаден още във времето на нейното сътворение. Не съм обходил, а и не ми е възможно да

обходя описаното в този ми адрес, но живея с мисълта за всичко това и се чувствам гражданин на Всемира.

Бих могъл да разкажа много неща, които научих. Зная, че има много и много звезди като моето Слънце, които са с много цветове: червени, жълти, сини и бели звезди и този колорит отговаря на тяхната космическа възраст. Аз често ги наблюдавам и по време на това съзерцание се изпълвам с копнеж и обич по тях. *Колко е велика моята вселенска родина!* – си казвам и тогава се изпълвам както със скръб, че понякога съм намразвал нещо, така и с радост, когато си спомня, че съм давал житни зрънца на птичките, кацнали на моя прозорец.

Всичко, което казах досега, е само един съвсем бегъл поглед към Вселената. Бих могъл да говоря подробно за Луната, за нейните планини и циркуси, долините и моретата, както се наричат някои места от повърхността ѝ, за това, че там има едно черно кадифено небе със звезди и слънца, но без мрежа от лъчение, тъй като няма въздух. А един наблюдател от Луната би видял нашата Земя обвита в синкаво нежно сияние.

На колко още прекрасни и чудни неща ни учи тази чудна наука – астрономията. Благодарение на нея ние не само познаваме, а и осъзнаваме, че сме граждани на Вселената.

ПРОБУЖДАНЕ НА ЧОВЕШКАТА ДУША

Още в първите редове на това, което предстои да се каже или напише, е наложително да се изясни разликата между понятията *пробуждане* и *разцъфтяване на човешката душа*.

Пробуждането на душата най-често е кратко, дори понякога мигновино душевно състояние, дошло като светване на електрическа лампа, като блясък на светкавица; подобно е на на моментите, при което човек преминава от сън в будност. Докато разцъфтяването на човешката душа е процес на едно по-бавно себезграждане.

Пробуждането винаги остава като един забележителен, съдбовен миг в живота. В историята често се среща това душевно явление и то става отправна точка за размисъл и творчество. В романа „Клетниците“ на Виктор Юго пробуждането за един нов живот е представено чрез онова, което става в душата на Жан Валжан, при Достоевски – чрез преживяванията на героите от романа „Братя Карамазови; при Лев Толстой откриваме мига на пробуждането, отразен в неговата „Изповед“; при Келерман – в „Ингеборг; при Хенрих Ибсен – в разговора на Пер Гинт с Анитра. И най-после, ярък пример за пробуждането на човешката душа е преживяването на апостол Павел при Дамаск.

Чувал съм за спорове между видни философи, които противопоставят рационалното, логичното на дълбоко психичното. Едните твърдят, че рационалната мисловност разрешава всичко, а другите – че най-главното е в процесите, скрити в дълбините на психиката.

Има човешки улове, които стриктно следват дадени норми и не допускат никакви противоречия. Те се подчиняват на строго определени мисловни принципи и съставляват оная чиста проба *логици*, за които

светът се развива по закони, които имат предимно отношение към материално-икономическата структура на обществото. Те са като непогрешими машини, но предвижданията им не винаги се сбъдват. Борабейки със статистическите методи, те търсят в диаграмите закономерността на явленията, като отнасят тези външни закони на обективния свят и към вътрепсихичния, субективен живот на човека. Но често живота им поставя задачи, пред които те остават безсилни. Армията на *логиците*, макар и въоръжена с примери, със статистика, с хирургическия нож на анализа, често бива принудена да спире своето настъпление, защото среща нова неочаквана, ирационална съпротива.

В Америка имало някакъв фабрикант, който бил известен със своята особено строга пресметливост и организация. Неговият завод приличал на часовников механизъм, в който и най-малката грешка, усетена от чувствителен контролен апарат, се отбелязвала от невидим свършен сеизмограф. „Никакви пропуски, никакви изключения не са възможни в моето предприятие“ – казвал строгият шеф и пренебрегвал всички опити да му се докаже, че във всяко нещо има изключения. Това продължило, докато един ден в кабинета на този магнат се появила благотворителна делегация, предвождана от една 19-годишна скромна и необикновено красива девойка. Още при първите ѝ думи строгият милионер почувствал нещо, което го накарало да запише в благотворителната подписка 50 хиляди долара. Всички били учудени от този неочакван жест на студения пресметлив фабрикант. „Стана нещо необикновено с него“ – казвали хората, които знаели на какво е способен техният господар. Не само това, фабрикантът станал друг човек – нещо ново се явило в неговия характер и в навиците му. Виждали го да се разхожда самотен в парка, станал по-учтив към подчинените си, променил основно отношението си към другите. Логиката му била простреляна смъртно, защото всичко за него било някак различно и необяснимо.

Наистина в живота има изключения, които променят всичко, и при това категорично. Такова изключение се появява в характера на великия немски поет Гьоте при досега му с философията на Спиноза. Такива изключения са отбелязани и при ред други примери от живота на видни хора като Рембранд, Шопен, Едисон, Жана д'Арк и Блез Паскал.

Изключенията понякога чертаят историята на народите. Не логиката, но усетът става причина за неочаквани промени. Изключенията стават върхове, до които са стигнали велики умове. Само изключенията, които са причина за пробуждането на човешката душа, правят човека годен да се отрече от временните, преходните неща и да превърне старите си навици в изненадващи новости.

Всеки от нас е преживял или ще преживее неочакван момент, при който настъпва пробуждането на душата. Този момент може да бъде тихо нашепване, може да е някакво разочарование. Армията на рационалистите ще остане разочарована при едно такова чудо, когато видят неща, които не се вписват в строгите им правила и прогнози.

Някой ще запита какво е всъщност пробуждането на човешката душа. Нали човекът е случайно биологично явление, появило се да изживее един нищожен интервал от времето и вечността? Да, така изглежда, но настъпват мигове, когато той напуца тази истина и бива изправен пред огромна мисловна задача. Тогава той изведнъж осъзнава, сякаш някой го е пробудил от сън, че е едно с целокупния живот и че има да изпълни нещо привидено гребно и в същото време значимо поръчение.

Много хора могат да разкажат такава любопитна и необичайна история от своето собствено битие.

Ти сам не знаеш кога ръката на Великия диригент ще те докосне като струна, гласът на която ще се слее във Великата симфония на живота. Сега стоиш безучастен и мълчалив, душата ти е тъжна, защото

никой не те е потърсил. Дори да ти се струва, че си излишен на този свят; че до този миг не си сторил нищо, което да отбележи уникалността на твоето съществуване – ти не знаеш истината. Тази истина е, че ти си един от клавишите на гигантската клавиатура на Живота и че ще настъпи миг, когато ще те докосне ръката на музиканта. Други клавиши, други инструменти звучат сега, тъй като още не е дошло твоето време. Някъде върху нотния лист, по който са набелязани много мелодии, стои отбелязана и твоята нота – твоето време. Ти ще прозвучиш и твоят горестен вопъл ще бъде чул от ухото на великия диригент. Той ще бъде дочул и от всички, които имат ухо за Всеобщата музика. Не тъгувай, сякаш си излишен в този небесен концерт. Ти си в оркестъра и не искай да бъдеш по-мъдър от майстора, който те е поставил тук, не бързай да изпреварваш времето си, защото на петолинието на отдавна написаната симфония си вече отбелязан. Попитай добрите музиканти и те ще ти кажат колко време, притулена от другите гръмки инструменти, чака малката флейта своя миг, когато ръката на диригента ще я посочи и от нея ще зазвучи музика, изтръгната от едно дълго чакало сърце. И може би този глас на флейтата ще извика благодатни, спасителни съзвонци в нечи очи.

Не казвай, че си непотребен в света, но търпеливо изчакай минутата, когато ще проумееш защо си дошъл в оркестъра на тази прекрасна планета, която в общата хармония, заедно с другите планети, ще изпълни това, което е написал Великият майстор.

НЕОСЪЩЕСТВЕНИЯТ И НЕГОВАТА ЗАЛНА

Наблюдателното око на тези, които изучават човечите и отделните натюрели, ще открият в живия паноптикум на обществото един специален тип, който често става несъзнателен, а понякога и съзнателен проводник на отрицателния полюс на живота – злото.

Вярно е, че духовната мрачина, допусната в еволюцията на човека като противоположен полюс на доброто, търси и намира проводници, за да изяви себе си, но когато срещне отпор и противодействие от страна на положителния полюс, най-често и най-подходящи за нейните замисли стават хора, неосъществени в пътищата на нормалния смислен живот; хора жадни да блеснат в обществото, преди да са постигнали свой истински блясък.

Какъв е генезисът на типа, когото назоваваме *неосъществен човек*?

За да отговорим на този въпрос, необходимо е да анализираме компонентите, които го изграждат. Преди всичко той е прекомерно тщеславен. Той живее с вечно съпътстващото го и непреодолимо желание да се изяви, да се говори за него, да бъде посочван като рядък случай на някакво своеобразно достойнство, като герой или поне да е тема за разговор, а защо не и сензация...

Този тип човек е често ловък, долавящ вкуса на своето време, но лишен от творчески сили. Той долавя това, което може да стане сензация, и тъй като злото е по-лесният метод за това, той започва да му служи. Предпочел е тъмните пътища, след като се е убедил, че положителният, честният път за издигане е труден, бабен и е път за онези, които търсят истинските, а не бързите, лесни и ефектни постижения.

Всяка дейност на човека е или мъчение, или труд, или работа. В тази класификация работата е най-висшата форма. Работата е творчески процес, до който рядко се достига. Хората са все още или в мъчението, или в труда.

Неосъществеността – както ние нарекохме типа човек, който трудно се класифицира, счита усилието за оскърбление или подигравка, за труда е ленив, а за работата – негоден. Той, разбира се, се нарежда при хората, които работят, но тъй като не му достигат качества, лесно минава към подражанието. Най-любимата му дейност, която ще го изведе на видно място, е обществената. Има случаи, когато такива екземпляри на въпроса какви са професията и образованието им, са отговаряли бързо и авторитетно: „Общественник!“. Даже има професия „организатор“ или „партиен работник“. Такива партийни работници се срещат във времето, когато политическите партии се състезават и за които е необходимо да имат организатор за провеждането на избори. Характерно за такива субекти е това, че когато стане необходимо да се манифестира една по-рискована изява на организацията, обществото или партията, към която се числи типът неосъществен човек, рисковете, неприятностите или загубите понася не той, а другите.

Забелязано е, че при всички обществени трусове главните подстрекатели остават скрити. Тази печална закономерност се обяснява с обстоятелството, че обикновено подбудителите на обществените акции са крайно хитри и страхливи хора. Обществото, или така нареченият *масов човек*, е склонно да се заслепява от ефектния фалшив блясък превъзнася и дори превръща в мит повърхностния живот на хора от типа *неосъществен човек*.

Един учен, който със своя принос в науката е помогнал на хиляди хора, или един скромен майстор, който със своето изкуство е изпълнил душите на хората с красота, имат по-малка слава, отколкото суетната

слава например на един политически оратор, който е накарал тълпите да реват: „Долу!“ или „Горе!“. Едната, истинската слава, обаче е запазена в анализите на човешката история и вековете, а суетата изчезва като куп от скъсана хартия, отвеяна от вятъра.

Неосъществените хора, които не са успели да развият качества, така че да се приобщят към нещо полезно и добронамерено, растат като едногодишни безполезни паразитни израстъци в стъблото на дърво, което има плод.

Затова е толкова важно родителите и възпитателите да насочват отрано младите към овладяване на някоя наука или на музикален инструмент; към някое художествено майсторство или спорт; към усъвършенстване на словесното и книжовното изкуство – изобщо към изграждане на полезни умения. При такова общество, съставено от изградени стойностни личности, а не неосъществени хора, обществените работи сами по себе си ще тръгнат в хармония с културата и изграждането на материалните белези, които наричаме цивилизация.

Ако проследим внимателно страниците на историята, ще открием закономерността, че онези, които са причинявали нещастия и катастрофи за цели епохи, са от типа на неосъществените човеци; такива, които не са имали волята и благородната настойчивост да се изградят като истински човешки образци, а са се превърнали в подражатели, авантюристи, нетърпеливи и тщеславни дърдорковци. Ако те биха имали високи идеали, щяха да помислят за последиците от своите действия и нямаше да оставят такова печално наследство за бъдещите поколения.

Няма по-опасно и по-отвращаващо явление в обществения живот от това, начело да застане властолобив, неизминал пътя на лично усъвършенстване екземпляр, за когото собствената изгода и външният ефект са всичко в живота му. Грешките, които той прави спрямо околните, са грешки не за кратко, но за

гълго време. Такъв *водач* неминуемо ще заприлича на изтърван камък, който се търкаля по надолницето и причинява неочаквани беди.

Хора, които се стараят да всеят страх в другите или да наклеветят и очернят истински можещите, самите те са много страхливи, неуверени и озлобени. Много от лошите им постъпки са продиктувани от страх, завист и усещане за собствената им непълноценност. Те плетат интриги, подстрекават другите към определени действия, но когато дойде време да застанат отпред, старателно се скриват.

Пътят на неосъществените е обречен на гибел. Той е път на мрака и на злото, а знае се, че накрая злото е винаги побеждавано от тържеството на истината и доброто.

С мъка си спомняме за отминалата жестока градушка, но после нивите са отново изкласили в богато и радостно изобилие.

В света живеят примесени и добри, и лоши хора. Лошите са като бурените, които жетварят събира на едно място с полезните зърна, но при вършитбата, стопанинът ги отделя. Хлебното зърно отива в хамбара, а семето на бурена – в пламъците на огъня.

Когато хората започнат да обичат красивите, великите благородните неща, когато започнат да служат неуморно и безкористно на високи идеали, тогава те ще имат знания в ума си, топлина и милост в сърцето си и делата им ще бъдат добри за всички. Тези хора са осъществени и пълни с добродетели. Те отблъскват злото, защото са пребогати с обилните плодове на добродетелта.

Между доброто и злото съществува съседство или само механическа смес. На чистите и честните често се налага да бъдат в механическа смес с пратениците на злото, но те никога не трябва да правят с него химическо съединение.

ТРИТЕ ВАЖНИ НЕЩА

Прочетох в една книга написаното от автор, компетентен по здравните въпроси. Всичко беше увлекателно и мъдро, но на мен ми оставиха дълбоко впечатление следните три реда:

1. Човек трябва да има правилна обмяна на веществата.

2. Човек трябва да има правилна обмяна на енергията.

3. Човек трябва да има правилна възходяща психична информация.

Веднага след прочитането на тези текстове си спомних безсмъртните думи, останали във вековете от бащата на медицината – Хипократ. Те са същите, но са наредени в обратен ред, като това, което тук е казано за веществата, при Хипократ е за хирургията. Хипократ казва, че всички заболявания на хората могат да се лекуват по три начина: с думи, с билки и с нож.

И друга една троичност ми хрумна. Това, което при човека е материя, е царството на обмяна на веществата, то при Хипократ е осезаемото и към него се прилага и материалното – ножът. Това, което е енергията, има отношение към растителното царство. Растителното царство е, което трансформира слънчевата енергия и дава енергия на животинския свят. Хипократ го нарича *билки*, а идеята за правилната и оптимистична информация, която Хипократ нарича *думи* – то има отношение към душевния живот на човека. В тази троичност протича човешкият живот.

Като допълнение към всичко това трябва да прибавим и други три верни и съществени неща:

1. Към въпроса за укрепването на човешката физика, което е свързано с обмяната на веществата, трябва да кажем нещо за гимнастиката. За някои хора тя е още в бройката на несериозните потребности. Има същества, които живеят като гипсови или каменни статуи без грижа да приведат в движение своето физическо тяло. Те лягат вечер така, както се тръшва тежък предмет и стават с усилия, за да приведат в движение вече вкочанясалите се телесни части. А движението е толкова необходимо, колкото храната. Дори понякога движението е по-ефикасно от храната, когато трябва да се улеснят някои физиологични функции в организма. Още в Древна Гърция и Древен Рим, а и много преди това хората са изпълнявали гимнастически упражнения и различни танци. Като продължение на тази неотлъчна от молитвата част и досега са останали такива духовни игри, а днес това е Паневритмията, която се играе от учениците на Бялото Братство по цял свят.

2. Към втората част, която се занимава с правилната обмяна на енергията, следва дишането – дълбокото съзнателно дишане. Дишането е голяма специална наука, за което са написани много трудове, придружени с указания за ползата от дишането и въздействието на дихателните упражнения върху различните органи на човешкото тяло. На едно място е казано: *Дишането е основната и първична функция на самостоятелния живот в организма. Той започва с едно вдишване и завършва с една последна издишка. Ритъмът на всички органи в тялото се съгласува с ритъма на дишането. В хармония с дишането трептят със свой живот всички клетки. С нарастването на дисхармонията в живота дишането отслабва, обемът на гръдния кош намалява, а това е обемът на живота. Затлъстява се от изобилна мъчносмилаема храна, коремът изпъква и става извор на отрови за кръвта и целия организъм. От начина на дишане зависи възприемането на енергията за организма. Сутрин преди да се нахраните дайте на организма първата най-благодатна храна – чистия въздух.*

За дишането би могло да се говори много във връзка с обмяната на енергиите, но тук само споменаваме най-главното.

3. Третата точка от книгата: *Човек трябва да има правилна възходяща психична информация*, при Хипократ е първа и има същия смисъл – заболяванията могат да се лекуват със *слово*.

Човек често е изложен на вътрешни смущения, които идват по различни пътища. На първо място е нашата неинформираност за духовния живот, за погрешките, наслоени от дълго време, заблудите, суеверието, негативното внушение и самовнушение. Има едно истинско знание за човека, но мястото му в еволюционната стълба на развитието а сега е недостъпно за много хора не толкова поради липсата на книги, но и защото вратите на нашето съзнание са затворени за него в резултат невежество и фанатизъм.

Към лечението на всички фобии, смущения, депресивни състояния и пакостни навици се пристъпва с възприемане на просвещаващо ни мъдро слово и с молитва, която е пряката връзка между човека на Земята и Божия Дух – великата съкровищница на сила, здраве и богатство.

Истинската молитва, пълна с любов, упование и чистота, е Великият Лечител, източникът на сила, живот и здраве.

СПИРАЛА НА РАЗВИТИЕТО

Днес изпадаме в противоречие и учудване, когато историците и археолозите открият нещо, което е съществувало преди стотици и дори преди хиляди години. Като живеем с изобретенията на нашето време, смятаме, че древността е била винаги в невежество и тъмнота.

Нашето непознаване на законите на развитието ни създава такива противоречия. Ние смятаме, че развитието, което е по-долу от една набелязана нулева точка, върви все нагоре, без да съобразим, че то бележи сложна крива, приличаща на спирала, при която има локални изкачвания, временни спирания, а също и ретроградни движения. Развитието поначало е все нагоре, но пътят му често е белязан от временен застои и връщане назад, сякаш за устрема на следващия възход е необходима малко почивка и събиране на сила.

Александрийската библиотека е била изгорена. С този съдбоносен за историята на човечеството пожар е унищожено много от древното знание. През Средновековието също е имало връщане назад, както и периоди на голям подем.

Историците знаят доста добре какви изненадващи постижения са имали древните народи, каква дълбока и учудваща наука е процъфтявала, какви чудеса са съществували, някои от които са дълбоко под водите на Атлантика, а немалко от тях са вече в развалини. Нека не се учудваме, че и по времето на фараоните, от които сме отдалечени с дълги времена, е имало това, което ние едва днес откриваме.

За нашето отношение към древната култура и цивилизация прочетох в една статия следното: „Естествено ние нямаме основание да преувеличаваме научните и техническите постижения на древността,

но не бива и да ги подценяваме. Широко известни са астрономическите, математическите и медицинските познания на древните народи; отдавна е бил измерен и радиусът на Земята. С голяма точност до секунди са познавали продължителността на годината, знаели са всичко за орбитите на планетите. Медиците са умеели да извършват трепанации на черепа и са знаели за съществуването на биоритмите в организма. Народите по долината на реките Нил, Тигър и Ефрат са дали забележителен тласък на астрономическите и геодезичните науки. Съществуват факти, които потвърждават високия уровень на познанията им и в техническия им опит. Познавали са простите машини като лоста, клина, наклонената плоскост, а това са елементите за построяването на сложните машини, които се срещат в Египет и Месопотамия. Доста време преди епохата, която се именува античен свят, хората са познавали стъклото, фаянса, както и металообработването. В Месопотамия са познавали нефта и някои продукти от него, както и ред въпроси от приложната химия. Нужно ли е сега да подсецаме човечеството за гигантската култура и изкуство на Древния Египет? А какво да кажем за непостижимата, но пазена в тайна наука на жреците и посветените в тази чудна страна? Какво са знаели тези *старчески умни деца*, както ги нарича един философ.

Има факти, които поставят в явно безмълвие много от нашите специалисти. Един от тях е колоната, направена от шест и половина тона чисто желязо, за която се смята, че съществува от около десет хиляди години. Тя не ръждясва, тъй като е направена от технически чисто желязо, каквото днес се получава много трудно. Какво ще кажем тогава за технологиите, познати на тези хора от толкова дълбоката древност? През XVI век един от управителите на аптека е изпратил като дар на испанския крал прекрасни очила с рамки от платина. Това показва, че аптеките са имали нещи, в които е можело да се развие температура от

3000 градуса. Това е идеална металургия, която се постига едва в средата на двайстото столетие. А каква е била оптиката в онези времена, когато Архимед е запалил с леци и огледала неприятелската флота?

Един орнамент в гробницата на китайския пълководец Чжан Чжу, живял през III век, е направен от сплав, състояща се от 85% алуминий, 10% мед и 5% магнезий. Но как се е получил този алуминий, щом ние сега го получаваме по електрически начин?

Неизвестна все още остава истинската причина, поради която постиженията на древните са били гържани в тесен кръг от хора и са били обвити в тайна.

Аристотел казва, че машината ще направи човека роб. Ние днес притежаваме средства, чрез които овладяваме пространството, улесняваме труда си, общуването, достъпа си до информация; но дали нашата култура и добронамереността ни един към друг, независимостта ни от външните условия са по-големи оттогава, когато технически човекът е бил много пог днешното ниво?

Днес ние познаваме могъществото на разбития атом, но колко грижи, колко страх се е напластил у хората поради това, че атомната енергия може да превърне планетата в печална развалина.

Едни от главните белези на нашата съвременност са скоростта, съобщителните средства и бързата информация. Но какво ще направим ние с тези постижения? Върви ли техническият напредък редом с нашия нравствен и духовен темп, с по-голяма човечност и разбиране във взаимоотношенията ни? Не изпреварва ли техниката човешкото достойнство и не изоставя ли то назад – в плен на страха, на неразумните сили и злото?

Какво би рекъл за нас например някой неизвестен надземен зрител, щом като живеем във век, когато гумата *мир* не престава да бъде изричана по няколко хиляди пъти на ден, а паралелно с това в нашите фа-

брики, заводи, химически лаборатории и биологически институти се готви със средствата на новите технологии ужаса на една война, която може да унищожи цялата цивилизация и всичкото наше достойнство?

Къде ли се намираме в спиралата на развитието?

СТРЕМЕЖ КЪМ ТАЙНИТЕ НА ЖИВОТА

Към една тайна човечеството отдавна е устремило взор. Много труд, много изследвания са направени от мислещи хора в областта на биологията, без още да е откритата тежката завеса между нашия свят и другия, който съдържа тази тайна. Този *друг свят* е светът на Невидимия законодател на природата. За нас е важно да знаем какво е направила науката, докъде сме стигнали с нашите изследвания по този въпрос-енигма.

Академик А. Баев казва: „Успехите на съвременната биология са свързани главно с оня раздел, който носи названието *молекулярна биология*. Особено значими са резултатите, постигнати при изучаването на наследствеността, и по-точно – свойствата на организмите, които дълго време са се считали за тайна. На учените се даде да разберат природата на гена, който се оказва, поне външно-химически, една реална структура. Как е произлязъл този ген и кой му е дал чудноватите свойства, това е отделен въпрос, но химически той е една определена отрезка от дезоксирибонуклеиновата киселина (ДНК), която се изявява като носител на генетичната информация“.

Разшифрован е генетичният код – способът за записване на информацията, избран от природата. Има различни начини за записване: механичен, магнетичен, оптичен; но природата е избрала генетичния код като най-добър способ за записване на информация.

Учените, след като са изследвали генетичните процеси, са дошли до извода, че наследствените свойства имат изменения, които се направляват и регулират с помощта на биологични катализатори. Съвременната биология се стреми посредством проучвания да се доближи до съкровена тайна на живота.

Молекулярната биология ни обогати с много ценни приноси, както за науката, така и за човешкото общество. С тези приноси се занимават специалисти, което ще бъде от голяма полза за човечеството, но както загатнахме, тази молекулярна биология се стреми с физически усилия да достигне много отдалечената все още от нас съкровена тайна за произхода на живота.

Засега нека всеки я разреши за себе си. Това е най-доброто, което трябва да кажем, защото тайната на живота прилича по загадъчност на ирационалното *неперово число* e , което е равно на 2,718... , след запетаята има серия от числа и никой не може да каже кога това число ще стане 3. То се дефинира като границата на $(1+1/n)^n$ при n , клонящо към безкрайност.

Хубаво е, когато съществува за човека една свещена тайна!

РАЗУМ И МЪДРОСТ

Има един не особено познат на хората наблюдателен пункт, от който обликът на света и живота се мени много неочаквано. Всъщност външният вид си остава същият, но неговото вътрешно съдържание е ново и се явява в голямо противоречие със съществуващите норми на мислене.

Откъде произлиза тази разлика в тълкуването на явленията, както в макрокосмоса, така и в микрокосмоса? Вероятно от това, че една категория хора, макар и учени, минават с равнодушен наивитет край явленията и тяхната закономерност, а други обичат да търсят и да размишляват върху причините на закономерностите и ги отнасят към едно начало, което още чака своята дефиниция.

Нека сега да надникнем в микросвета. Чудно е как хората, дори и тези на науката, не се замислят над удивителната разумност в много неща, между които и устройството на нервната клетка, която според хистолозите съставя особено важен обект.

106

Преди година прочетох в едно списание статия за това, как двама учени са търсили и отчасти са открили лечебни фармакологични средства за стимулационни и други въздействия върху клетките на нервната система. В статията се казва, че общуването между живите клетки става по особен *зашифрован* начин. Клетките, на нервната система, наречени неврони, са способни да произвеждат електрически ток и непрекъснато си предават „указания“ и „заповеди“ във връзка с цялостната функция на организма. Осъществяването на този контакт се извършва чрез *електрически импулси – сигнали*, постъпващи от заобикалящата ги среда посредством многобройните нервни влакна. Щом установяваме, че има електричество в нервното влакно, трябва да е получено от друга енергия – къде и как?

Много е лесно да кажем: *импулс*, и да отминем, без да спрем, за да си изясним какво е това *импулс*. Ако е прието да се говори така, тогава нашата наука е недовършена – само богата с констатации без достатъчна яснота. Разбира се, съществува и друг вид електричество, например като атмосферното, с все още загадъчен за нас произход. Има и биотокове, за които знаем толкова, колкото за всичко останало, свързано с този въпрос.

Живеем във време, когато природата ни показва чудни, целесъобразни неща, но все още неизяснени. В макро- и микросвета наблюдаваме явления, наситени с целесъобразност и мъдрост, и вече пожелаваме да потърсим онази скрита и направляваща интелигентност, която Ханс Дриш, тръгвайки от телеологията на Аристотел, нарече *ентелехия*. Само като вникнем в същността на това недоизяснено понятие – *ентелехия*, можем да проумеем как нервните влакна осъществяват контакт с невроните.

Ентелехията (според теорията на Аристотел, разработена от Ханс Дриш съобразно съвременни научни изследвания) е същата, която създава величествената хармония във вселенските простори, където гигантите слънца и планетни системи спазват така точно законите, че дори грешки от стотни и хилядни частици от мерните единици на космическата нервна система не са допустими.

Своеобразен и недоброкачествен фанатизъм пречи на съвременните философи да се откажат от навика да *обожават гърнето и да пренебрегват Грънчаря*.

Добро е това, че ние зачитаме и вярваме в науката, но трябва да се знае, че и науката расте, усъвършенства се, бавно се отърсва от своите навици. Тези навици се предават на поколенията така, както родителите предават на децата си своето богатство и своите задължения. С развитието на човека расте и науката. Има еволюция и в мисловната, и в чувствената област. Хората вече не мислят така, както

са мислили преди един век. Ще дойде времето, когато ще се върнем към онази точка, при която някога се отклонихме от пътя откриващ целесъобразността на всичко в света. Тогава допуснахме една мисловната грешка в светогледа си – *отдалечихме Скулптора от статуята*, или казано по друг начин: *възвисихме гърнето и пренебрегнахме Грънчаря!*

В едно столетие стават толкова промени, че дори е трудно да ги обхванем статистически. Не се променят само тези неща, които имат вечна стойност.

Човечеството векове вече бленува за някакво ново общество – съвършено, но този копнеж ще може да се осъществи, само тогава, когато се разшири съзнанието ни, когато преди обществото ние станем нови. Освен това, сред множеството заселници на нашата Земя има и разумни, мъдри хора и когато и да е, те ще обновят живота ни с разум и мъдрост.

НЕВИДИМОТО ПИСМО

В света се срещат и хора грамотни, и хора неграмотни. Щом не познаваш буквените знаци, не можеш да четеш и тогава за теб е затворен един свят на информация, който би отвел твоя размисъл не само по цялата Земя, но и по-далеч във Всемира.

Има и една особена неграмотност, която е недостатък не само на малкия брой хора непознаващи азбуката, тази неграмотност е масова и повечето не подозират, че я имат. Дори и учени, и известни хора не могат да четат знаците изписани върху самия човек. Всъщност в тази категория човеци влизаме и всички ние, всички сме еднакви по успех, но разликата е само в това, че между нас се срещат хора, търсещи пътища и начини да се научат да четат съкровено писмо, написано по лицето, очите, ръцете и в походката на всеки човек.

Човешкото огромно невежество нарича писмото на Разумната природа *суетерие*, а хилядите ненужни, вредни и глупави навици в своя живот счита за разумни и реални прояви. Астрологията, хиромантията, графологията, физиогномията са изгонени от порядъка на науките, защото съвременни капацитети не могат да ги приемат. Фреквенцията на техните материалистични мозъци не е достатъчна, за да долови тънките нюанси на човешкия и вселенския живот, които са на границата на третото измерение. Те отричат твърдението, че миналото и бъдещето на човешките инкарнации на земята са свързани в една причинно-следствена зависимост, която се манифестира във външността, характера и поведението на човека. Но има и други хора, които познават азбуката на природата и на по-висшите състояния на човешкото битие, те могат да четат и в трите времена като в раздели на написана книга.

Не повърхностните астролози, които са понаучили нещо от астрологията, а онези, които сериозно са усвоили тази древна наука, могат да предскажат събития от живота на даден човек, промените в духовното и здравословното му състояние, възможностите, които той има в даден период от време Електромагнитните и жизнените полета на планетите, които взаимно се проникват и влияят в различните моменти на физическото време, менят своето въздействие по сила, по качество и интензивност; затова не е без значение местното време и географските координати в момента, когато човек се ражда.

Не само астрологията, но и другите окултни науки говорят ясно за това какъв е човекът. Всичко, което той преживява, оставя своите белези върху лицето и ръцете му. Това е архивът на човешкия живот и този, който може да чете знаците в него, знае много повече, отколкото биографичните и автобиографичните данни казват за човека.

Окултните науки са обективни, но не са още достатъчно добре развити, въпреки че съществуват от много векове. Заедно с потъването на човешкото съзнание в гъстата материя, те постепенно биват забравени и сега отново ги възкресяват из мрачните архиви на хилядолетията, обаче ключът към това дълбоко знание все още е загубен. Тези науки не са случайна приумица или преходна фаза в развитието на знанието, а се базират на реални и доказуеми истини. Напредъкът на нашата съвременна наука ще доведе човешкия разум до тях, защото науката, която търси истината чрез изучаване на явленията, непременно ще ги открие. Тези науки може да бъдат наречени с нови имена, но те ще са същите, като онези в дълбоката древност, защото всяко ново нещо е част от вечно съществуващите неща...

„Аз не вярвам на съдбата и няма да се подчиня на съдбата“ – говори съвременният самонадеян човек. Той се гневи на съдбата си, защото мисли, че тя е някакво

наложено без негова вина несправедливо наказание. Съдбата, според думите на Мъдрия, е само средство, което ни учи да живеем съобразно с Божествените закони. Съдбата е доколкото господар и заповедник на нашия живот, доколкото ние се отклоняваме от правилния път на нашето развитие. Когато човечеството осъзнае мястото си в целокупния живот; когато разбере и приеме да изпълни волята на Този, Който ни е дал живота и ни е пратил в това училище, Земята; от този ден съдбата ще престане да ни преследва. Тя повече няма да ни връзва и влачи насила, а ще вървим редом с нея и ще се учим, за да разберем разумните закони, които управляват човешкия живот. Тогава, прогледнали за дълбоките причини на всички случващо се, няма да сме повече *жертви на съдбата*, а съзнателни ученици в училището на Живота.

Когато човек познае и с любов приеме да изпълни волята на Твореца, тогава съдбата изчезва, той е свободен и държи кормилото на живота в своите ръце.

ЖИЗНЕНАТА СИЛА – ПРАНА

Според една наука, която съществува, откакто човечеството съществува, Слънцето, това наше дневно светило, е началото, от което е произлязло всичко, което виждаме на Земята: по пластове на земната кора, в мрачните дълбини на океаните, във въздуха – навсякъде.

Освен това то поддържа живота като излива щедро не само светлина и топлина, създава магнитно-електрическите явления, но дарява и една друга, още недостатъчно позната на съвременната наука енергия, която през вековете са наричали с различни имена: *жизнена сила, жизнен елексир, пневма, прана*.

Тази жизнена сила, която някои учени идентифицират със слънчевата светлина и топлина или с електромагнитния потенциал на земното поле, е нещо по-особено. *Праната*, както тя е наречена в индуската йогическа наука, върви едновременно с други енергетични потоци и поради това е трудно да я изучим като нещо отделно. Независимо от явленията на фотосинтезата, за които говорихме на друго място, жизнената сила – праната, поддържа всички физически атоми, осигурява техния ритъм и участва като импулс за живот във всяка клетка на организмите.

Знае се, че интензивността на праната, е най-голяма в ранните часове на деня, около слънчевия изгрев, когато Земята, съответно всичко по нея, има отрицателна аспирационна нагласа и електризация. Тогава и способността за възприемане на слънчевите енергетични лъчения е най-голяма.

Праната има освен положително жизнено влияние върху физиологичните процеси, но и нещо повече – тя подбужда висококачествената творческа мисъл и тонизира организма. По тези причини учениците на Питаго-

рейската школа са излизали рано сутрин да посрещнат слънчевия изгрев. Които познават някои от законите на окултната наука, знаят, че жизнената енергия от Слънцето се възприема и разпределя в човешкия организъм от специални енергийни центрове, наречени чакри, намиращи се в етерното тяло на човека. Чакрите имат въртеливо движение с различна честота и оказват влияние върху определени органи и функции на тялото, също така те имат отношение и към различни процеси и прояви на човешката психика. Жизнената сила – праната, е необходима за всички организми, без нея те не биха могли да съществуват.

Първата чакра, наречена *кундалини*, се намира в най-долната част на гръбначния стълб. Оттам енергиите се движат нагоре по цялото тяло: чакрата над галака, чакрата над слънчевия възел (плексус соларис), после идва чакрата на ниво на сърцето, после – при щитовидната жлеза, следва чакрата над носа (между веждите) и така стигаме до седма чакра, на темето на главата, наречена *хиядолистник*. Тези седем чакри са известни на източните духовни учения и практики преди много хилядолетия, когато медицината е била още в пелени, едва по-късно се установява, че тъкмо на тези места се намират и изключително важните за всички функции на тялото *жлези с вътрешна секреция*.

Праната, се всмуква в човешкия организъм чрез етерното тяло, което е електромагнитно силово поле, разпростиращо се около физическото тяло и е тясно свързано с всички органи и процеси на организма. В етерното тяло се намират чакрите, които след като приемат праната, я препращат във физическия организъм на човека.

Получените компоненти на жизнената сила се влияват в цялата мрежата на нервната система и така проникват във физическите клетки, които също получават своя дял прана.

Ако животът на гаден човека е нездравословен; ако той непрекъснато се изтощава и се трови с отрица-

телни мисли и чувства – то тогава етерното тяло на места се пропуква, праната изтича от него или бива блокирана някъде; така то не може да препрати жизнената енергия, праната, във физическото тяло; тогава човек постепенно изнемолява, нарушава се здравословното равновесие в него и той заболява.

Всички направени проучвания, както и опитът на нашето всекидневие ни учат, че обновяването на организмите чрез прана от световния силов океан става, когато нервната система се отпусне – например по време на сън, и то преди полунощ, при релаксация и медитация. Други начини за зареждане с прана са дишателните упражнения, разходките, гимнастиките при изгрева на слънцето и в ранните утринни часове.

Природата, особено растителното царство, оказват неоценима помощ на човека, защото поглъщат голяма доза от жизнената енергия, използват за себе си по-малка част от нея и освобождават останалата, която се приема от живите организми.

Както растенията помагат на хората да се заредят с енергия, така и човек, разполагащ с по-голям жизнен потенциал, с повече прана, може да помогне на други хора с по-малка жизненост.

Взаимопомощта е закон на разумния живот.

СЕНЗАЦИЯТА И ТРАЙНАТА ИСТИНА

Има явления в живота, които могат да бъдат наречени сензация. Те се появяват отведнъж върху арената на всекидневието и причиняват голям шум. Например, идва нова мода или някакъв музикален сюжет с текст мечтателно завладяващ; някоя нова книга или филм, където се говори доста смело, но повърхностно за неща, които човешкото благочестие е скривало до този момент; или пък се яви учение, което с философската си подкваса ни освобождава от редица морални притеснения.

Но случва се така, че модата, песенният шлагер, учението бързо изживяват своето време и потъват в забрава. Случва се така, защото става ясно, че всичко това не е дошло с мъка, не са изживени за него никакви страдания и за този *нов дар* авторът му не е пожелтал нищо от себе си – ни капка кръв, ни сълза.

Музикалното произведение се е родило в час на мимолетно настроение, при припламнала страст или заради някоя евтина победа; книгата е написана за хонорар или за да впечатли някого; а учението е приумица на мрачни неверници, игнориращи доброто начало в човека. Нищо от изнесеното в тези творби не е изживяно, не е изплакано, не е плод на дълбоко и истинско прозрение.

Мъдрецът казва на своите ученици: *Вие запазете стария си живот и привички, не го напускайте, докато не се уверите с опит, че новото, което ще приемете, дава наистина добри резултати. Не бързайте, не се поддавайте на повърхностен ентузиазъм и не правете дори първата крачка към новите идеали, ако не сте уверени, че ще ги следвате непоколебимо цял живот.*

И природата постъпва така: когато нараните ръката си, тя образува върху раната гранапинка, зачервена

кожица. Това е първата превръзка на природата, после тя бавно и разумно започва да работи и под нея образува новата кожа; едва тогава маха временната и над раната остава постоянната здрава кожа.

МЪЧЕНИЕ, ТРУД И РАБОТА

Според един мъдрец човешката дейност може да се степенува в три категории: първата е мъчението, втората – трудът, а третата – работата.

Според нивото на развитие на човечеството, в света владее една от тези три категории. В наше време човек е достигнал до степенята на труда, а *работата* е все още само понятие, с което си служим, когато понякога погрешно наричаме труда *работа*.

Кога човешката дейност е мъчение? При едно пониско ниво на цивилизация, когато човек обработва земята или практикува занаят, си служи с крайно примитивни инструменти; той влага огромни усилия и време, преуморява се, но остава неудовлетворен от постигнатото – тогава той е във фазата на мъчението.

След мъчението идва трудът. Този вид човешка дейност е резултат на основно премислен план, организирана работна обстановка, и най-често става с удобни инструменти или машини. Трудът изисква хора подготвени, които са усвоили всички фази и изисквания на дадената професията. Както личният, така и колективният труд имат нужда от мисловно ръководство. Един машинист, един шофьор, един електротехник или какъвто и да е квалифициран специалист извършват труд. Всичко в нашата цивилизация е дело на труда. Ибо цялото човечество, с изключение на една съвсем малка част от него, е в категорията на труда

Понякога е много трудно да се освободим от известни общоприети, но неправилни навици. Един от тях е навикът да наричаме труда с думата *работа*. Затова е редно да определим какво разбираме под понятието *работа*.

Най-общо под понятието *работа* погразбираме творческа дейност, в която човек влага цялата си любов, способностите и дарбите си.

Когато един учен в своята лаборатория или при размисъл установи известни истини, станали не само достояние на всички, но и приложени в живота – тогава можем да кажем, че той е работил. Архитектът, когато чертае плановете на замисления от него строеж и вижда във въображението си образа на бъдещата сграда, изящна и красива или пък внушителна и строга – тогава той върши работа. Проектантите на пътища, мостове, тунели, телевизионни кули, обсерватории също работят, а не се трудят. Работят писателят и поетът; ученият и лекарят, който търси пътища как да помогне на своя пациент; работи и музикантът – композитор или изпълнител.

По един особен, интуитивен начин в процеса на работата ние влагаме някакво добро, положително намерение, защото при всяка работа участва добронамерен творчески замисъл.

Както в историята на народите се е вървяло от един примитивизъм към по-висока цивилизованост, така и видът на човешката дейност напредва от стадия на мъчението, през труда, към работата. При мъчението има само насилие и камшик, както е било през робските времена; при труда има известна осъзнатост и организираност, нещо по-горе от робството; а при работата би трябвало да има любов и свобода. Всъщност това е в основата на всеки творчески процес и затова на хората, които работят: творци, мислители, изобретатели, откриватели на истини за природата и човека, изобщо хората на творческото вдъхновение – за тях е напълно излишна всякаква външна организация. Да *организираш* твореца, то е все едно да го затвориш в тясната клетка на външното механично ограничение, и така да принизиш работата му до труд.

При робското мъчение има нужда от най-грубата организация, която се нарича насилие. При труда също има необходимост от организация, понеже и мъчителната дейност, и трудът са наложени, а не са свободно избрани прояви на човешкия дух. Единствено онези, които

са достигнали висотата на работата, не се нуждаят от организация, тъй като те са вътрешно организирани. При насилническият случай на мъчението и при наложителния труд няма вътрешна организация. При творческата работа външната организация е непотребна и дори вредна, тъй като там организацията е във вътрешния процес на самото творчеството.

ДЕЦА И ВЪЗРАСТНИ ХОРА

Ние трябва да вярваме на науката. Тя е, която също търси истината така, както я търси аскетът или онези, които са се посветили на това да проумеят смисъла на живота в различните му проявления: човешкия, природния, космичния. Науката си служи със законите, които добросъвестно са проверени, преди да станат ръководно начало за всяка изследователска работа. Усамотеният мислител пък има своето упование в нещо друго. Той вярва в подсказваното от неговата интуицията и в онези откровения, които получава като щастливи дарове. Дарове, извикани от копнежа да разгадае задачите, към които го водят размислите му.

Тези редове пиша по повод на публикация, в която се говори, че един френски архитект, Жан-Пиер Адам, директор на бюро за антична архитектура в Париж, се е постарал да обясни начина, по който били пренасяни и издигнати гигантските каменни блокове в Древен Египет. Неговата логическа и съобразена с някои закони от механиката мисъл има двояка цел. Най-напред, за да покаже, че е възможно при наличността на тогавашните технически съоръжения да се построи Хеопсовата пирамида, а на второ място, за да отхвърли всички твърдения, че е възможна левитация – преместване на телата в пространството, като чрез силата на мисълта се освобождават от земната гравитация. Последното, според твърденията на окултистите, се постига по неизвестни за съвременната наука начини и от хора, които са постигнали необикновена сила на мисълта.

От свое гледище, както архитектът Жан-Пиер Адам, така и авторът на статията Ален Деду, са прави, като се има предвид нивото на тяхната духовна осведоменост. Има известна механична математическа логика в твърдението им, така както дете от първи

клас е в правото си да твърди, че една желязна топка, потопена във вода, ще тежи толкова, колкото тежи, претеглената във въздушно пространство, просто защото то не познава закона на Архимед и механизма на хидростатичните налягания. Дори не трябва да се сърдим на такива автори, които живеят с рационалните елементи на земното си битие и не познават нито буква от онова, което съставлява една висша духовна наука, за която не се говори на научни конференции, но съществува от дълбока древност до днес.

Ако автори от този тип, за който се спомена погоре, са абсолютно прави, то тогава би трябвало да се отрече цялата древна наука и изкуство. Защо тези автори не се изненадват от това, че през хилядолетията и досега египтяните са запазили мумиите и че цветът на някои саркофази е такъв, какъвто е бил няколко минути след боядисването им преди три-четири хиляди години? Сигурно тогава са знаели нещо повече от това, което ние сега знаем за състава на тези багрила.

Въз основа на паметни останки от няколко въжета в пещерата Ласко от преди 13 000 години, те твърдят, че блоковете са били теглени с въжета. С тези въжета египтяните са повдигнали 6 милиона тона на 50 метра, което е една трета от височините на Хеопсовата пирамида. Като се прибави и разходваната работа за преодоляването на триенето, получава се работа $6 \cdot 10^{12}$ гжаула. Това дело е било извършено за 20 години. Ако приемем, според автора, че ефективният труд е бил 7 години при осемчасов работен ден, ефективната мощност е към 40 конски сили. Изводът на автора е, че за извършването на такава работа е необходим огромен труд на много роби за продължително време.

Тъй като авторът твърди, че по онова време не са били известни колелото и макарата, той е измислял всевъзможни начини, които, колкото и остроумно да са подбрани, будят съмнение.

Човек, дори с по-малко развита техническа фантазия, може да измисли най-всевъзможни начини, за да

обясни чудесата на древното изкуство. Дори за трудната задача как статуите от вулканичните скали на Великденските острови са били премествани на много километри до мястото на тяхното местонахождение, може се намери някой, който да измисли правдоподобно решение. Всичко се свежда не до друго, а до това да се отречат надфизичните фактори, да се отрече съществуването на хора, които си служат със сили и начини, необясними за съвременния човек; хора, които пазят тези тайни не за друго, а поради неустойчивия морал на съвременното човечество, което би употребило окултните сили за користни и разрушителни цели.

Висшият разум днес е приспан – той като че ли не съществува в ума на съвременния човек, защото ако съществуваше, той би изразил своето възхищение от порастването, узряването и вкуса например на една череша, която се е появила от една посадена семка и представя загадка може би не само равна, но и поголяма от тази за начина, по който е била построена Хеопсовата пирамида.

Духовно възрастните не осъждат, само се усмихват на духовно детската възраст на пишещите подобни статии, дори когато тези *деца* имат бели коси, много трудове, международни признания, научни степени и блестящи ордени за заслуги в науката.

ПОЕТЪТ И УЧЕНИЯТ

Културни и наблюдателни читатели неведнъж, а много пъти са забелязали, че явления и истини, за които поетите и съзercателите са споменавали в своите поетични видения, са били доказвани от науката и опита. Никак не е чудно, че една поетична творческа душа има мисловна и дори пророческа широта, много по-широка и по-богата от онова поле, в което се движи рационалната мисловност. Разбира се от само себе си, че тази рационална сфера е съвсем потребна и истинска база за довеждането на едно хрумване до положение на факт, който е частица от закономерността на природата, но често става така, че някое далечно загатване служи като пътеводен знак за откриването на една експериментално доказуема истина.

О, Слънце! О, велико туптящо сърце в нашата обляна в сияние планетна система! И моето сърце тупти с тебе, с музиката на твоя ритъм. Аз зная, че ти си и в мен и аз живея с твоите безценни дарове и твоята любов. Така говори за Слънцето поет, към когото отправят насмешлив упрек, че е фантаст, а след време излиза научно съобщение със следното съдържание: *Нашето Слънце пулсира. Периодът на неговото „дихание“ е два часа и двайсет минути, а амплитудата на колебанието – около 10 километра. Скоростта, с която се разпространява движението и на пулсиращата маса е два метра в секунда.*

Наблюденията са направени със слънчев телескоп и свързани с него магнитографи, които позволяват да се проследи изменението на масата на Слънцето.

Знае се, че около нашето дневно светило и в пространството на Слънчевата система има голямо електромагнитно поле. Заедно с промените, които настъпват на Слънцето, вследствие на неговото пулсиране, стават и синхронни промени на полето. Следователно

ние се намираме в една променлива електромагнитна среда, която неминуемо влияе както на Земята, така и на останалите планети от системата. Това явление се забелязва от чувствителните уреди, които ни дават данни за интензитета на полето – електрическо и магнитно, но се долавят и от чувствителната сензитивност на хора, които усещат в себе си промените.

Откритието на тези пулсации на Слънцето са направени в Кримската обсерватория, където се извършват редица наблюдения на Слънцето, а едновременно с това и в Бирмингам, където също е установена наблюдателна наредба за изучаване на Слънцето.

Хората на астрофизиката се надяват, че от тези наблюдения ще се получат доста допълнителни данни и изводи за все още ненапълно изяснения физически строеж на Слънцето.

Не само този, но и много още случаи в науката ни уверяват, че не бива да се гледа повърхностно и с недоверие на онези сигнали, които дава поетическата интуиция.

ЧОВЕКЪТ И ЖИЛОТО НА ОСАТА

Твърдението, че в природата съществува разумност и целесъобразност се потвърждава от хиляди примери. Ние знаем, че налягането, което произвежда една сила, се измерва върху единица определена и приета площ. Ако имаме пласт кожа от някакво животно или картон, а може и лист хартия, налягането на дадена сила да речем от 50 или 100 килограма върху един квадратен сантиметър, ще има определена стойност. Ако същата сила се прави с метален уред, сечението на който е 0,5 от квадратния сантиметър, налягането ще бъде двойно по-голямо. Колкото лицето на уреда е по-малко, толкова налягането върху намалената площ е по-голямо.

Човекът като разумно същество, което познава тези физически закони, се съобразява с тях и за да увеличи налягането върху един предмет, намалява лицето на уреда, чрез който се предава това налягане. Така е измислена шевната игла, с която пробиваме лист, плат, кожа и дори метал. Ние не подозираме колко грамадно е налягането на иглата, с която пробиваме кожата при шиенето на обувки или нещо друго.

Това, което правим ние, прави го и разумната природа. За да пробие осата кожата на човека или животното, силата би трябвало за такава животинка да е също много малка. Това се постига с намаление на лицето на пробивната площ. С микроскопически наблюдения е намерено, че жилото на осата е най-острата игла в природата. Изчислено е, че радиусът на закръгленето на върха на жилото е 0,00001 мм. Една стохилядна част от милиметъра. На най-съвършените бръснари острието е една десета или една хилядна от милиметъра. Природата е надвишила тази острота от десет до сто пъти.

Каква ще бъде повърхността, по която се разпределя силата на осата от един милиграм върху кръгче от пробивната площ с радиус една десетохилядна от милиметъра, т.е. $S = \pi r^2$, като числото $\pi = 3,14$. Нека за улеснение да го закръглим на $\pi = 3$. Ще намерим като резултат от изчислението, че повърхността е равна на $3 \times 0,000001^2$ сантиметра или написано иначе, площта е:

$$S = 0,000\ 000\ 000\ 003\ \text{см}^2.$$

Казахме, че силата на пробиването е:

$$F = 0,001\ \text{грама или } 0,000001\ \text{килограма.}$$

Налягането в тази малка площ е:

$$N = 0,000\ 001^2 / 0,000\ 000\ 000\ 003 = 330\ 000\ \text{kg/sm}^2$$

$$(N = F / S)$$

Известно е, че техническата атмосфера е равна на налягане 1 килограм на квадратен сантиметър, т.е. следва, че налягането, чрез което осата забива своето жило, има 330 000 атмосфери!

Нашата цел е не толкова да занимаваме читателя с начина на изчислението, колкото с разума на природата, която за да улесни осата при забиване на жилото с малка сила (1 мг), го е изтънила толкова много, че явно никоя човешка индустрия не може да надмине *индустрията* в лабораторията на природата.

Някой може да запита: „Като е толкова разумна природата, защо е гала на осата това жило?“. Много такива въпроси служат като оръдие на атеизма да тълкуват превратно съвършеността на вселенската уредба. Ние тук ще отговорим на този въпрос:

Природата е автономна, тя е създадена като арена за еволюцията на живота. В духовната наука се казва, че тя се ръководи от така наречените природни духове на четирите царства – огън, вода, въздух и земя. Владетелите на огъня са саламандрите, на водата – ундините, на въздуха – силфите, а на земята – гномите.

Природните закони са неизменими. На осата е потребно жило, за да може да просъществува в природата. Така на всички твари са дадени защитни средства

и те ще си служат с тях, докато съзнанието им в еволюционния път нагласне нивото, на което се намират. Когато жилото стане излишно, ще се появи нещо друго – може би красиви криле?

Така и на човека са дадени нокти, лакти и ритници, но с тях не воюват просветените индивиди. За нивото на човешка духовна култура ние съдим по пушките, пищовите, въздушните нападения, атомното и химическото оръжие. Те сега се считат за необходими, тъй като средното ниво на човечеството е стигнало до тях.

Ще дойдат нови хора без жило в езика, без гбуличие на ума, без завист в сърцата, без алчност, без жестокост към животни и себеподобни. Тогава ще бъде друго. Картината на това бъдеще трудно се поддава на описание!

ЧОВЕКЪТ – КОЛКОТО Е ДНАКЪВ, ТОЛКОВА И РАЗЛИЧЕН

Когато го проучваме като жител на различните континенти, държави и географски координати и когато нашите интереси са като на тези, които попълват статистическите формуляри, тогава човекът е съвсем различен от своите земни съжителни, защото има различни обичаи, нрави, облекло, а природата е дала различни отпечатъци и по неговата външност, и в начина му на живот.

Човекът от Арктика и другият – до линията на екватора, по различен начин посрещат и изпращат Слънцето. За единия то е копнеж и неговото появяване на студения и мрачен хоризонт е някакъв неизразим празник на душата му, а за другия в по-голямата си част е пареща мъка, от която той търси спасение под оскъдната сянка на някоя палма.

През дългите полярни нощи човекът копнее да дочака слънчевия изгрев, а другият пие с жадни гърди настъпилата хладина и с тъга наблюдава гасненето на звездите там, където ще се появи могъщото лице на дневното светило.

И за единия, и за другия, както и за нас, Слънцето е живот. То донася хляба, то дава светлина, то поддържа блещукащата надежда в душите ни, защото Слънцето е светлина в ръката на оня, който ни извади от небутието и ни изпрати в суровото, но мъдро училище на Земята.

Но ако неочаквано се случи да се срещнат хора от разни кътчета на планетата и ако те са обладани от нещо общо, което ги вълнува или плаши, или пък им донася малка радост, тогава из дълбочините на душата им излиза като възкръснало из мрачни гробници това, което за всички тях е еднакво и познато. Човешкото

начало, обикновено хладно и себично, покриващо божествената ни същност, става вече някакъв нов терен за дружка връзка. Тогава и страданието е еднакво, и любовта – разбрана, и горестите – споделени по един и същи начин. Отпадат пейзажите на различните страни; отпадат студените, оцъклени в мраза очи на Арктика; отпада изнурителната мъка на пустинята. Остават еднаквите скърби в очите: зеницата на едните – с цветта на леда, а на другите – с огъня на южните нощи. Гледат се те едни групи и еднакви сълзи на горест и радост се стичат по лицата им.

ДУХ И ПЛЪТ

Въпреки че духовното и плътското са в съжителство, все пак животът на плътта и духовното начало са две различни неща, които макар в известна степен и да си влияят взаимно, все пак се разделят.

Както добрият майстор не е в състояние да покаже своето изкуство и умение без веществото, което му става подвластно и без своите инструменти, които са неговите първи помощници, така и Духът, който трябва да изяви себе си на физическо поле, има за свой пръв помощник тялото или плътта.

Както майсторът се старее да гържи своите инструменти в изправност, защото иначе той е много затруднен в работата си, така и човекът трябва да гържи тялото си изправно и в своя власт. Това е трудно постижимо, но необходимо условие, за да може да се изяви Духът в човека, което е небесен дар и откровение.

Има в човека един висш вътрешен *Аз*, който трябва да се изгради в пълнота и съвършенство. Заради това изграждане става всичко на този свят. Всички усилия, всички копнежи и страдания са все заради него. Това не е само хрумване, а абсолютна истина и аз съм го преживял, за да напиша тези редове. Намирам се като в един огнен кратер и се мъча да изпъля из стръмните му и горещи стени. Това изисква моят Дух, макар че пречките са жестоки и трудно преодолими.

Имал съм случаи, когато оставах съвсем сам в цялата Вселена, макар и заобиколен от хора. Чувах песните на птиците, гласовете на децата, търсех с очи, с отпаднали ръце да дойде отнякъде помощ. Но съзнавах, че сам трябва да си помогна, защото дори и да е протегната към мен ръката на Милостта, пак аз ще трябва да протегна моята, за да я досегна.

Някъде в моите сетива, в тъничките влакънца на онази сложна мрежа от чувствителност, се таят моите немощи. Те ме дебнат и вземат дължимото, което е необходимо, за да се възстанови нарушената някога от мен хармония.

Има моменти, когато призовавам и моля смъртта да ме освободи от тази мрежа, но веднага усещам, че от молбата ми вика страхът от страданието. Човек иска да избяга от страданието, да не присъства на собственото си разлагане. И само защото презирам този страх, аз оставам да живея.

Единствената милост, която търся от Небето, е да ме опази от този кръстопът, където се срещат животът и смъртта. Това е онзи кръстопът, където се срещат Духът и плътта.

Има пословица: *Плътта е немощна, но духът е богър!* Аз се боя не толкова от немощта на плътта, колкото от това да не отпадне богростта на Духа ми, тъй като понякога тия немощи в мен са така скрити, че съзнанието трудно може да ги различи.

Пълна хармония в живота за въплътения човек ще настъпи едва тогава, когато Духът в своето развитие няма да има нужда от плът.

ПРОТИВОРЕЧИЕТО

В една от книгите на Мъдрия срещнах страница, в която се говори за едно голямо незабравимо във вековете и неразрешено от рационалния човешки разум противоречие.

На учениците, пред които разкривал съкровищницата на своето знание, той задал следния въпрос: „Каква нужда имаше в оня късен мрачен час на изпитание, когато служителите на първосвещеника хванаха и доведоха Исуса в двора на уважавания от тълпа пазител на закона, да удрят плесници на Божия Син? Небето не виждаше ли това? Небето не беше ли силно да Го освободи от тези страдания и унижения? Нали се казва, че Небето е всесилно и неограничени са възможностите на ония висши йерархии, които го обитават? Защо не се вкамениха ръцете на тези, които вдигнаха тояги над Него?“.

За да се приближим до разрешаването на това противоречие, би трябвало, както говори Мъдрият, да допуснем, че в тая зловеца нощ Духът на Христос трябваше да влезе в положението на ученик във Великата школа, наречена Земя. Духът на Христа слезе от висините на Божествения си произход и като облече смирението на земен жител, се остави да бъде изпитан така, както се изпитва на Земята. В тези тежки часове, той се беше отказал да действа като всесилен Божи Син, не призова могъщите легиони на Ангелските йерархии на помощ, а беше като слуга, който изпълнява важна задача.

Всесилното небе мълчеше. Оставен сам, Христос не видя никакъв знак, че то ще Му протегне ръка. Мълчанието продължи и когато слугите на първосвещеника и римските войни се подиграваха с него, присмиваха му се, измъчваха го, обсипваха го с хули.

Какъв смисъл имаше всичко това? В лицето на Христа би трябвало да видим и да проумеем една велика тайна. Това е тайната на Любовта, на голямата Любов, която неминуемо довежда до големите страдания. И колкото тази Любов е по-сияйна и по-безкористна, толкова страданията са по-големи и униженията – по-язвителни.

Небето изпитваше Христа, изпитваше Неговото търпение, Неговата премъдрост и Неговата Любов. Христос издържа този изпит и каза: *Прости им, Отче Мой, защото ако те знаеха това, което става с Мене и това, което Аз зная, нямаше да постъпят така и щяха да бъдат готови да изпълнят Твоята воля така, както Аз желая да я изпълня. Един ден и те ще разберат това, което сега не разбират.*

Небето наистина нищо не стори на хулителите и разбойниците в онази паметна нощ, но те неминуемо ще изпитат моята на Великия закон за причини и последствия. Не всички тогава бяха озлобени и така гръзки.

Хората на нашата Земя протестират срещу несправедливостта – за това, че им идват страдания, а те не знаят защо. Но ако биха им се отворили очите за всичко, което става на този свят, за техните минали въплъщения на Земята, те щяха да имат съвсем друга философия за живота.

Хората често си служат с израза: *Господи, ела при нас.* Това нещо обаче в буквалния смисъл на думата е невъзможно така, както е невъзможно Слънцето, което е 1 300 000 пъти по-голямо от Земята, да дойде при нас. Но можем да кажем, че Слънцето ни е посетило, когато доловим благодатната топлина и светлина на лъчите му. Така е и с израза: *Господи, ела при нас.* Бог не може да дойде при нас. „Но нали – ще възразите вие – Господ живее във всяка душа?“ Този израз трябва да се разбира само като проявление на Бога, на Любовта в нас.

Бог като Любов може да се прояви в нас, защото е вложил Божествена искра във всеки човек, но ако е необходимо да познаем всичкото величие на Божията Любов, трябва ние да отидем при Него.

Възможността Земята да отиде при Слънцето е по-вероятна, но Слънцето да отиде при Земята с невъзможно. Частта да иде при цялото е възможно, но цялото да иде при частта е невъзможно.

Вероятно е човешката монада, след дълго странстване и придобила всичката опитност от този си път, да иде при Бога, но Бог, който изчаква във великото си дълготърпение монадите, не е възможно да иде при тях, защото такъв е планът на Великия закон за развитието.

ЧОВЕКЪТ И МАЙМУНАТА

В историята за развитието на науката се срещат занимателни странни случки. Една от тях е известният през 1860 година спор между познатия на всички биолози учен Хъксли и тогавашния епископ на Оксфорд. На епископа направила грозно впечатление противобиблейската хипотеза на Дарвин за произхода на човека от маймуната, което учение горещо защитавал Хъксли.

Да се опитаме да примирим привидно голямото противоречие между истината на Свещените Писания за сътворението на човека и науката на Дарвин, приета като истина, в резултат на множество изследвания.

За да се породи такъв спор, вината не е само в една от спореците страни или иначе казано: между онази част от човечеството, която се състои от вярващи в истините на Писанието, и другата – състояща се от хора, които вярват само в науката. Вината за възникването на такъв спор се състои в това, че и Хъксли, и епископът се отнесли с недостатъчна доза толерантност един към друг.

Да вникнем във формата на противоречието: „Хората на науката и вярващите хора с недостатъчна толерантност третират тези въпроси и изпадат – едните в религиозен, а другите – в научен фанатизъм. Религиозните хора, привикнали към догми и ритуали, се боят да помръднат дори на педя от това свое състояние, а така също и учените, обхванати от същата ментална логика, не смеят да се отклонят към вечните истини на човечеството, изказани и скрити в дълбоката символика на древните писмена. Религиозните хора четат и се кланят на текстовете, без истинно да размишляват. Вярно е, че Бог е направил човека по Свое подобие, но това, което е *направил*, не е само моделът на физическия свят, а *образ и подобие*, което

ще се осъществява в този висш замисъл на Твореца през милионите години на човешкото развитие. В древната и днешната езотерична наука се казва, че макар физическият човек да е достигнал до една много добра степен на развитие, все пак неговите по-фини тела – *чувственото и умственото тяло*, още не са завършили своето развитие.

Сигурен съм, че някои от читателите ще запитат: *Нима има някакво друго умствено тяло освен организацията на главния мозък с около единайсет милиарда нервни клетки, подредени в една удивително сложна организация, която не може да се догони и от най-съвършените радиоприемници и преподаватели?* Въпросът е в това, че физическата уредба на централната нервна система, макар направена по модела на един върховен замисъл, още не е *по образ и подобие Божие*, защото с тези единайсет милиарда клетки някои човешки екземпляри вършат скверни, и отвратителни дела. Щом има такива хора и такива случаи, тогава този човек в своето развитие още не е достигнал до *образа и подобие на Бога*. В такъв случай епископът на Оксфорд трябва да е спокоен, заедно с всички епископи по света, че науката не разрушава и не омаловажава думите на Свещеното Писание. Истина е, че човек е замислен като подобен на своя Творец, но на него му предстои да се усъвършенства, затова е и еволюционното развитие в много отношения и в продължение на много векове.

136

Но как стои въпросът с маймуната? И Дарвин, и Хъксли, който му вярва, и всички, които вярват на Дарвиновото учение, са прави, че човекът и маймуната си приличат, но един проникателен и чувствителен зрител изпитва някаква тъга и смущение, че това живо същество прилича на човек. И колкото тази прилика е по-голяма, толкова по-тъжно му става на човека, когато вижда нещо себеподобно в такова унижено състояние.

В някои писания на окултната наука се казва, че маймуната е дегенерирал човек. Имало е време, когато

една част от хора в далечни, необхватни за погледа на историците времена, са тръгнали по такъв наклонен път на деградирание, че те вече не правили разлика между човека и животните. Имало е някъде това, което се нарича *скотоложие*, от което са се раждали уроди и всевъзможни въплъщения на падението. Така се е появила и маймуната. Нека всеки помисли и да се опита да си припомни за хора около него, които са напуснали всяка святост и които са паднали по-ниско и от нивото на животното. Не са ли загубвали такива хора облика на човеци, като от тях е изчезнала всяка милост, всяка нравственост и в делата им липсва каквато и да е отговорност? Знае се, че когато хората започват да отричат светостта на живота, когато започнат да приемат като реалност само биологичната си инстинктивна същност, те се оприличават на животни. И ако това е възможно за един човешки живот или за няколко години от едно човешко съществуване, защо да не е възможно за едно продължително време, когато нисшият живот е променял духовния им образ до такава степен, че да се промени и телесната им морфология.

Да се успокоят епископите и учените! Всичко си е на своето място. Истината на Свещените Писания си остава истина, а истината на науката е също истина. Физическото тяло на човека е направено по вечните закони на Божественото творчество, но мислите, чувствата и постъпките на човека ще трябва да еволюират още дълго, за да отпадне животинското и човекът да заприлича на замисления модел – да се превърне в *образ и подобие на Твореца*.

ГОЛЯМАТА СТОЙНОСТ НА МАЛКИТЕ НЕЩА

Да живеем истински можем само тогава, когато научим колко е голяма стойността на малките неща.

Доброто не е нещо огромно, грандиозно и учудващо.

Знае се, че големите събития, които изненадват света, стават материал за историята, но те много рядко променят душевния живот на човека и не облагородяват неговите постъпки.

Житното зърно е съвсем малко, но то храни нашия свят. Скъпоценните камъни са малки, но те така пречупват светлината и ни показват такава красота, че ние ги ценим особено високо. Една малка дума, изречена в съдбоносен миг, спасява един погиващ живот.

Голямата кола има малка спирачка, но тя е толкова необходима по стръмния път надолу. Една моментна задръжка в потока на гневната реч предотвратява тежки последици.

Мъдрост е потребна, за да се включи спирачката, а тя е необходима не само за гневната реч, но и за всяко гневно дело. Човек никога не може да стане господар нито на природата, нито на другите, докато не стане господар на себе си. Непрестанно трябва да се упражняваме да овладеем себе си, за да станем проводници на великата небесна премъдрост. Светът, в който живеем, понякога ни става досаден, труден и отблъскващ, защото хората желаят да станат негови господари.

Този, който е станал ученик на живота и е тръгнал по стръмната пътека на духовното възлизане, не задава въпроса защо съществуват пороците и лошите постъпки. Великите Учители на човечеството не се занимава с въпросите, свързани със злото, а насочват учениците си към осъзнаване и овладяване на малките постъпки.

„Ако вземем и най-лошия порок на някого – казвам те – и го хвърлим в силния огън на любовта, той ще

се превърне на скъпоценен камък.“ Любовта има това свойство, че прави скъпоценен камък от всички пороци и недостойни постъпки. Учителите на човечеството са големи майстори на това изкуство. „Ще вземем всички грехове, няма да ги споменем и ще направим от тях скъпоценни камъни“ е казано в едно от техните писания.

Дори омразата, която е най-страшният враг, ако успеем да я хвърлим в пречистващия огън на Любовта, ще превърнем в скъпоценен камък.

Не е добре, когато виждаме чуждите грешки, или пък когато някой друг вижда нашите грешки. Всеки би трябвало да забележи своите грешки преди да види грешките на другия. „Всяка постъпка – казва алхимичният закон на Любовта – целяща да изправи чужда погрешка е неправилна постъпка.“ Не е права и постъпката на другия, който се стреми да изправи откъм моята грешка, защото нея трябва да изправя аз, а другият, трябва сам да изправи своята погрешка.

Изпитанията, за които често става дума, не са свързани с някакви големи, грандиозни, чудновати дела, а най-често с ликвидирането на някоя дребна на вид привичка, или на малък недостатък в нашия характер, които все ни спъват в развитието ни. Влизането в *царството на добродетелта* не е тържествен церемониал, а един безшумен, ежедневен, упорит и невидим за другите процес на вътрешна работа; едно малко на вид, но съдбоносно претворяване.

Само при чистотата и съвършенството на безкористните малки постъпки се разпознава любовта. Нека овладеем изкуството да постъпваме така, че всичко, което извършим, да бъде пропито с любов и доброта. Малката чиста постъпка е като сноп слънчева светлина в непрогледна тъмнота. За да се осмисли живота ни, трябва да гоиде Майката на живота – Любовта.

Случва се понякога да научим всички зададени уроци, но един от тях сме оставили ненаучен. Става така, че

учителите по време на изпит ни задават тъкмо уроците, които не знаем. Това ще рече, че изпитите ни ще бъдат за добродетелите, които ни липсват. В живота всеки ще бъде изпитван на прескочения урок, а прескачането на един урок винаги води до неприятни последици. Докато не научим пропуснатия си урок, можем да считаме, че не сме изгържали житейския си изпит.

Важни са малките придобивки и малките пропуски. Една глътка вода за жадния, една блага дума на страдащия, една протегнатата ръка на падналия, на пръв поглед малки добрини, но ценни. Може да си храбър пълководец, може да си обходил цял континент или цялата земна повърхност, може дори да си направил огромни дарения, с които си показал своята щедрост и човечност, но ако не си казал една утешителна и добра дума на отчаяния или уплашения до тебе човек, ти имаш още много да учиш.

Особено ценно е малкото добро, за което трябва малки усилия. Голямото добро е трудно и не всякога успешно. За предпочитане е малкото добро, направено на време и на място, последствията от което са много големи. Когато изядем една ябълка и в ръката ни остане огризката със семките в нея, можем да я изхвърлим в камъните или да я посадим в разровената пръст. В първия случай нищо не се получава, а във втория – след време бавно ще израсне ябълково дърво. Ето как малкото добро се превръща в голямо добро.

Ако в даден момент си затруднен да дадеш цял кош с ябълки, което отговаря на това да направиш едно голямо добро, с малкото добро, което отговаря на посяването на семките на изядената ябълка, ще направиш макар и по-късно голям брой хора да вкусят от плодовете на дървото. Голяма част от нашия живот се крепи от плодовете на направеното някога малко добро. Тези плодове хранят и поддържат живота.

Така се обясняват някои странни и неразбираеми случки, които стават между хората. Понякога, без да очакваме, получаваме някакви блага, а друг път неочак-

вано ни вземат нещо и ние не можем да си обясним защо. В първия случай сме имали да получаваме тези блага, а във втория – да платим това, което сме взели. В живота и природата няма нарушение на мировото равновесие. Затова от голямо значение е дали едно дело произлиза от любовта или от закона. Ако то е извършено по любов, зад него стои едно издигнато съзнание, а този, който го е извършил, е дете на Любовта, син или гъщеря на Светлината.

Алхимическата сила на Любовта е извършвала чудновати и неочаквани неща. Любовта може да ни накара да забравим всяко зло и отмъщение. Малките, много често скрити постъпки, крият истинско величие, защото те превръщат злините в добрини, отрицателното – в положително. Това е всъщност истинското им предназначение и смисъл в живота.

Ако някога ни дойде на ум, че лицето Х е добър човек, сигурно е, че и други хора ще познаят това по делата му. А когато за някого се досетим, че е лош човек, добре е да замълчим. И него ще го познаят по делата му, което е повече от всякакви думи.

Мъдростта ни учи да овладяваме нашите мисли, чувства и постъпки, докато са малки и поправими. Ако сме безсилни да обуздаем малките си подтици, то как ще обуздаем големите? Същото се отнася и за малките навици и привички.

Ако се справим с малкото зло, ще се справим и с голямото. Така че човек се изпитва при малкото, а не при голямото зло и трудности в живота.

Когато сме радостни, да не се отказваме и смущаваме от малкото облаче, от което капва малко дъждец. В този смисъл страданието и скръбта не са нищо друго, освен малко облаче, което носи влага в горещия ден. Тъкмо таква малко страдание ще осмисли нашата радост. Това изяснява смисъла на контрастите в живота.

Както радостта, така и страданието се сменят по един ритмичен закон. Като усвоим законът за тран-

сформиране на състоянията, по-лесно ще ни е, когато те се сменят едно с друго. Или казано по друг начин, ще превръщаме злото в добро.

Има малки светли мисли, които изграждат човешкия характер. Те оставят следи в душата и засилват устойчивостта. Като знаем това, да не оправдаваме ленивостта си с довода, че ни липсва време, да не считаме малкото добро за нищожно. Знаем, че от това малко добро ще израсне величествената сграда на голямото добро.

Може някои да възразят: „Така ли ще се справи светът?“. Да, защото ако всеки изчисти пред своята къща, цялата улица ще бъде чиста.

Всичко в живота на човека става така, че той трябва да излезе от установените по навик обикновени условия и да влезе в други – необикновени и по-възвишени. Трябва да станем мъдри и правилно да тълкуваме всичко, което става около и в нас. Това е още по-необходимо, защото за нашите неуспехи ние често обвиняваме не себе си, а всичко друго. Ако тръгнем боси по планинската пътека и нараним краката си, природата не е виновна за това. За човека е необходимо да знае гребните неща и пътя, по който е тръгнал, за да се предпази от острите камъни, които го нараняват, и от всички други несгоди. Ако не всякога е възможно това, тогава трябва да изучим изкуството на спартакците – да не се плашим от мъчнотииите в живота и от трудния път.

Не търсете винаги най-лесния път – казва една мъдра поговорка – и не спирайте, щом вече сте тръгнали във възходяща посока.

Мъдрите хора казват: *Не пренебрегвайте малките неща, малките възможности за добро. Не се затваряйте в собствените си страдания, но съчувствайте на свои близки и познати за техните страдания и неуспехи. Помагайте не само на хората, но и на животните и на растенията. Влизайте в положението на тези, които изпитват болки и страдат. Всяка постъпка, дума и мисъл, дадени за добро,*

всяко време, използвано за добротворство, не са загубени. Всеки подтик, колкото и малък да е, ако е вложен в обращение, ще даде огромни резултати. Трябва да пазите самообладание, защото то не ще позволи отклонение, което понякога може да бъде гибелно за човека. Нали народната поговорка казва, че малкото камъче преобръща колата.

Разумните – тези, които непрестанно се учат, вървят по своя път и не дават ухо нито на онези, които ги критикуват и клеветят, нито пък на другите, които ги хвалят и ласкаят. Защото знаят, че ако се спрат и в единия, и в другия случай ще загубят.

Сократ е станал велик философ поради Архелаус, който е бил ученик на Анаксагор. Архелаус се е занимавал предимно с микрокосмоса. Под негово влияние Сократ се е опитвал да наблюдава и разгадава само малките причини в живота. Сократовата мъдрост за живота е наречена *Знание за доброто*, а доброто е винаги в малките постъпки.

Животът е ваятелство. Ежедневните несгоди и противоречия, които разрешаваме, са удари от *Духаваятел* върху все още недовършената скулптура, която сме ние самите.

А какво е щастието? – често се запитваме. То се изгражда върху малките постъпки в нашето ежедневие и представлява също кратък блясък в съзнанието ни, че това, което вършим, е добро и полезно не само за нас самите, но и за всички около нас, че живеем в хармония с цялата Вселена. Кратко казано, щастието е миг, който е така красив и радостен, че ние пожелаваме неговият чар да прогони всяко сиво еднообразие в живота. Щастието е една-едничка дума, която на всички езици значи *Любов*.

Малките неща! Малките постъпки! Малката добра дума! Колко са велики!

Една малка дума, една едва забележима усмивка могат да дадат оптимизъм, вяра и смисъл в живота.

Голямо е величието на малките неща!

Георги Томалевски

РАЗВИГОР И ЛИСТОПАД

Редактор *Соня Митева*
Художник *Илиана Попова*
Предпечат *Иван Джеджев*

Издателство „Бяло Братство“
София, ул. „Ген. Щерю Атанасов“ 2
Тел: (02) 418 0110; 0897 847 641

Отпечатано в Университетска печатница

www.beinsadouno.org
www.bialobratstvo.info